

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Висоцька Яна Володимирівна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
«Дослідження факторів зниження прибутковості банків в Україні»

072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (Банківська справа)

Студентки II курсу

Висоцька Я.В.

(підпис)

групи БСм-91а

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело. _____ Я.В. Висоцька

(підпис)

Керівник проф., проф., д. е. н.

Белова І. В.

(підпис)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи магістра
на тему «ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ ЗНИЖЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ
БАНКІВ В УКРАЇНІ»
студента Висоцької Яни Володимирівни

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Метою діяльності будь-якої фінансово-кредитної установи є отримання прибутку. Економіка будь якої країни світу є динамічною, що розвиваються під впливом світових трендів Це провокує деяку нестабільність економічного середовища, що при негативних коливаннях окремих факторів можуть впливати на обсяги прибутку банків. Відповідно, необхідність визначення цих факторів, що будуть типовими для конкретної країни, банківського сектору чи банку є важливим фактором, що формує ефективну стратегію управління установи для досягнення її прибутковості.

Мета кваліфікаційної роботи: дослідження факторів зменшення прибутковості банку та розробка науково-практичних основ впровадження елементів системи управління ними.

Об'єкт дослідження: фактори внутрішньої та зовнішньої середовища банків, що зменшують їх прибутковість.

Предмет дослідження: теоретичні та практичні засади системи управління факторами, що зменшують прибутковість банків.

У процесі дослідження факторів зменшення прибутковості банків було виявлено, що для розвинутих країн внутрішні фактори фінансових установ, що визначають ефективність її управлінської стратегії, є найбільш впливовими. Натомість, для країн із економікою, що розвивається (у тому числі України) – це фактори зовнішнього середовища.

Основний науковий результат роботи: використання методики стрес-тестування для визначення негативних коливань у зовнішньому середовищі та створення відповідної стратегії управління банком.

Рекомендації щодо використання результатів дослідження: запропоновано посилити якість кредитного портфелю для збільшення їх дохідності.

Висоцька Я. В., Белова І. В. Дослідження факторів зниження прибутковості банків в Україні. Результати апробації основних положень кваліфікаційної роботи: Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України : збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної on-line конференції : (м. Суми, 19–20 листопада 2020 року) / Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС» Сумського державного університету. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – С. 36-39.

Ключові слова: прибуток банку, банк, фактори впливу, ефективність.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 52 сторінках, з яких список використаних джерел із 84 найменувань. Робота містить 8 таблиць, 9 рисунків, а також 6 додатків.

Рік захисту роботи – 2020 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ (науковий ступінь, учене звання)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
студенту II курсу групи БСм-91а

Висоцька Яна Володимирівна

1. Тема роботи «Дослідження факторів зниження прибутковості банків в Україні» затверджена наказом по СумДУ № 1843-III від «01» грудня 2020 року.
2. Термін подання студентом закінченої роботи «10» грудня 2020 року.
3. Мета кваліфікаційної роботи дослідження факторів зменшення прибутковості банку та розробка науково-практичних основ впровадження елементів системи управління ними.
4. Об'єкт дослідження: фактори внутрішньої та зовнішньої середовища банків, що зменшують їх прибутковість.
5. Предмет дослідження: теоретичні та практичні засади системи управління факторами, що зменшують прибутковість банків.
6. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах звітності НБУ, МінФін та Державного Комітету Статистики, ПАТ КБ «Мегабанк».
7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
1.	Теоретичні засади дослідження факторів зменшення прибутковості банків	25.11.2020
2.	Аналіз інструментарію щодо управління факторами, що зменшують прибуток ПАТ КБ «Мегабанк»	16.12.2020
3.	Науково-практичні основи впровадження моделі управління факторами, що зменшують прибуток ПАТ КБ «Мегабанк»	18.12.2020

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи магістра:
У розділі 1 необхідно провести аналіз підходів щодо класифікації факторів зменшення прибутковості банків та методології управління ними; дослідити економічне середовище України та факторів впливу внутрішнього середовища банку на їх прибутковість.

У розділі 2 необхідно оцінити загальну фінансово-економічну характеристику ПАТ КБ «Мегабанк»; проаналізувати прибуток банку, як складову управління ним.

У розділі 3 необхідно оцінити чинники, що впливають на прибутковість банку; охарактеризувати методичні засади покращення діючої моделі управління факторами, що зменшують прибуток ПАТ КБ «Мегабанк»

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання: «15» вересня 2020 року

Керівник кваліфікаційної роботи _____
(підпис)

І. В. Белова

Завдання до виконання одержав _____
(підпис)

Я. В. Висоцька

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ ЗМЕНШЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ БАНКІВ	9
1.1 Визначення підходів щодо класифікації факторів зменшення прибутковості банків та методології управління ними.....	9
1.2 Оцінка економічного середовища України та факторів впливу внутрішнього середовища банку на їх прибутковість	18
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ФАКТОРАМИ, ЩО ЗМЕНШУЮТЬ ПРИБУТОК ПАТ КБ «МЕГАБАНК»	31
2.1 Загальна фінансово-економічна характеристика ПАТ КБ «Мегабанк».....	31
2.2 Аналіз прибутку банку як складова управління ним	41
РОЗДІЛ ІІІ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ФАКТОРАМИ, ЩО ЗМЕНШУЮТЬ ПРИБУТОК ПАТ КБ «МЕГАБАНК»	47
3.1 Оцінювання чинників, що впливають на прибутковість банку	47
3.2 Методичні засади покращення діючої моделі управління факторами, що зменшують прибуток ПАТ КБ «Мегабанк»	51
ВИСНОВОК.....	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61
ДОДАТКИ.....	69

ВСТУП

Для будь-якої фінансової установи основною метою діяльності є отримання доходу. В умовах підвищеної нестабільності економіки є необхідність в ефективному стратегічному управлінні: оцінці ризиків, регулюванні та контролю. Актуальність цієї проблеми пояснюється тим, що методики оцінки, регулювання та контролю прибутку в Українських банках не є досконалими. Необхідно враховувати саме ті фактори, що впливають на його формування, і які притаманні саме економіки України. Тому, наявність проблемних аспектів в управлінні факторами, що зменшують прибутковість банків зумовлює актуальність роботи. Варто зазначити, що комплексні теоретичні розробки щодо побудови системи управління прибутковістю майже відсутні, а увага науковців, зазвичай, зосереджується за загальних питань банківського менеджменту, або банку, як цілісної одиниці. Саме тому, виникає необхідність дослідження питання.

Мета кваліфікаційної магістерської роботи – дослідження факторів зменшення прибутковості банку та розробка науково-практичних основ впровадження елементів системи управління ними.

Для успішного досягнення поставленої мети кваліфікаційної магістерської роботи, необхідно визначити її завдання:

- визначити підходи щодо класифікації факторів зменшення прибутковості банків та методології управління ними;
- провести оцінку економічного середовища України та факторів впливу внутрішнього середовища банку на його прибутковість;
- проаналізувати фінансово-економічний стан діяльності ПАТ КБ «Мегабанк»;
- оцінити чинники, що впливають на прибутковість банку;
- охарактеризувати методичні засади покращення діючої моделі управління факторами, що зменшують прибуток ПАТ КБ «Мегабанк».

Об'єктом дослідження є фактори, що зменшують прибутковість банків.

Предметом дослідження – теоретичні та практичні засади системи управління факторами, що зменшують прибутковість банків.

У процесі написання роботи було використано такі загальнонаукові методи як: аналіз (аналіз показників фінансово-економічного станку банку, прибутку, тощо), синтез, індукція (вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на фінансовий результат), аналогія, абстрагування (виключення впливу деяких факторів); теоретичні прийоми: формалізація (формули, призначення символіки окремим факторам), створення теорії (узагальнення результатів дослідження).

При виконанні кваліфікаційної магістерської роботи використовувалися: нормативні та законодавчі акти, статистична інформація НБУ, інструкції та положення НБУ, монографії, статті, публікації українських та зарубіжних науковців, матеріали науково-практичних конференцій.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ ЗМЕНШЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ БАНКІВ

1.1 Визначення підходів щодо класифікації факторів зменшення прибутковості банків та методології управління ними

Розглядаючи економічне положення будь-якої країни, варто зазначити, що воно характеризується періодичними кризами як глобального, так і локального характеру. Відповідно, це спричинює негативні коливання економічних показників, які у результаті зменшують ефективність банківських установ. Окрім цього, зменшення прибутковості установи може бути спровоковане і неефективними управлінськими рішеннями безпосередньо на рівні банку. Для визначення найбільш впливових факторів було проаналізовано ряд публікацій національних та зарубіжних вчених, серед яких були виділені підходи щодо класифікації факторів зменшення прибутковості банківського сектору.

Louzis D. P. у своїй роботі [36] з усіх розглянутих ним факторів, визначив, що зміни ВВП, зростання безробіття, процентних ставок та державного боргу, а також якість управління установою є найбільш впливовими щодо скорочення прибутковості банків Греції. Їх негативні коливання у період кризи 2008-2009 років мали найбільший ефект на зменшення стабільності банківських установ та ефективності їх роботи у цілому. При цьому, автор акцентує увагу, що індивідуальні аспекти діяльності установи не є ключовими у визначенні прибутковості банку. Для виключення негативного впливу зазначених факторів, Louzis D. P. зазначає основну роль держави, у якості найбільш впливового регуляторного органу. Регулятори мають сконцентруватися на встановленні більш жорстких вимог щодо ризиковості банківської діяльності, та впровадження процедури зовнішнього управління прийнятими ризиками з метою запобігання можливої майбутньої фінансової нестабільності. При цьому, методи стрес-тестувань визначаються як найбільш доцільні для створення

сценаріїв розвитку макро-змінних для оцінки адекватності резервів збитків за операціями як на рівні банківського сектору, так і щодо конкретного банку. Відповідно до результатів проведеного аналізу буде реалізовуватися політика щодо підвищення стійкості банків, а не заходи для регулювання макроекономічних показників.

Натомість Білоярська Т.С. у своїй роботі [72] зазначила, що рівень податкового навантаження є ключовим фактором, що визначає прибутковість банківського сектору Росії. При цьому, автор не акцентує увагу безпосередньо на рівні оподаткування банків, а зазначає вплив податкового тягаря на інших господарських суб'єктів, чиї фінансові операції через банківські установи зменшуються, через намагання перейти у «тіньову економіку». Відповідно, менший потік фінансових операцій впливає і на зменшення прибутковості фінансової установи. Проте, Білоярська Т.С. не розглядала будь-які інші фактори, а концентрувалася лише на обсягу податку, як однієї із найбільш вагомих статей, що впливають на рівень втрат банку. Окрім цього, управління зазначеним фактором можливе через прийняття стратегії, що буде націлена на узгодженість інтересів податкових органів та платників відповідно до існуючої системи оподаткування. Відповідно, господарські суб'єкти, чия діяльність є достатньо ефективною та прибутковою буде оподатковуватися у повній мірі, натомість ті суб'єкти, що мають складнощі з основною діяльністю чи отримують незначний дохід? мають отримувати податкові привілеї та субсидії. В результаті, така політика допоможе вивести із «тіні» велику кількість господарських суб'єктів та повернути їх фінансові операції у банківське середовище, що дозволить збільшити прибутковість останніх.

Аналізуючи роботи щодо факторів впливу на прибутковість банків країн Європи, варто зазначити, що незважаючи на різний рівень економіки країн-членів, більшість авторів позиціонують наглядово-регулятивні функції уряду, як основний фактор, що впливає на прибутковість банківського сектору. Так, Chortareas G. [14] зазначив, що обмеження щодо капіталу та посилення наглядових повноважень уряду мають позитивний вплив на ефективність

банківської діяльності. Проте, посилення моніторингу приватного сектору, а також обмеження безпосередньо банківської діяльності будуть мати зворотній ефект. Fiordelisi F. [20] конкретизував, що нестача капіталу та прийняття великого ризику європейськими банками може мати негативний вплив на їх прибутковість. Варто зазначити, що окрім ступеня регулювання банківського сектору, Petria N. [50] додав показники інфляції, Herfindhal-Hirschman Index та busmix, як одні із найвпливовіших. Натомість, De Guindos L. [16] зазначив рівень кредитної активності установи та невизначеність економічного середовища ключовими факторами зниження прибутковості банків. Franklin J. [21] на прикладі банківського середовища Великобританії також зазначив кредитну активність як один із факторів, проте додав, що продуктивність праці, обсяги інвестицій, частка приватного сектору та економічна стабільність країни відіграють не менш важливу роль щодо прибутковості банківського сектору. Відповідно, незважаючи на те, що більшість авторів схиляються до ключової ролі уряду у особі наглядово-регулятивного апарату, інші зовнішні фактори, а також кредитна активність банків Європи, як єдиний внутрішній фактор, значно впливають на рівень їх прибутковості.

Варто зазначити, що автори, чий аналіз засвідчив найбільший вплив регуляторних органів на прибутковість банківського сектору [9, 15, 32, 64], схиляються до загальної думки про необхідність створення якісних установ з багатогранної точки зору, як заходу, щодо управління факторами зниження прибутковості банків. Це передбачає структуризацію управлінського апарату, що дозволить врегулювати наглядову та регуляторну політики, відповідність їх дій економічним явищам, а також розмежування чітких зон впливу регуляторів. Окрім цього, виключна концентрація на наглядових органах буде ефективною лише для розвинутих країн, чия економіка є більш стійкою до зовнішніх коливань. Деякі інші автори [59, 61, 65] зазначають, що найбільш впливовою методикою управління буде створення конкурентного середовища у банківському секторі, так виключення можливості формування банку-монополіста. При цьому, конкуренція дозволить стабілізувати стійкість окремої

установи, та зменшити ризиковість її діяльності. В інших роботах зазначається прерогативна роль влади у контексті здійснення політичних заходів щодо регулювання пропозиції кредитів у сторону її стимулювання, як методики підвищення прибутковості банків та скорочення її прибутковості. Тобто, незважаючи на деяку розбіжність у трактуванні факторів впливу, більшість авторів схиляються до необхідності стимулювати функції та роль влади для нівелювання їх негативного впливу.

При аналізі факторів зменшення прибутковості для банківського сектору деяких африканських країн із слабкою економікою, вчені Naseur S. B. & Oworuti J. A., Adeolu A. M. [39, 46, 1] надають достатньо широкий спектр показників, що варіюються від загальноекономічних, таких як інфляційні процеси, макроекономічний та фінансовий розвиток та інші, до внутрішніх показників стабільності окремого банку. При цьому, вплив показників характеризується переважно у комплексі, адже економіка більшості африканських країн не є стабільною, а отже, будь-які коливання чи кризові явища матимуть значний негативний ефект як на країну у цілому, так і на банки зокрема. Автори схиляються до єдиного бачення щодо методики управління негативними факторами, серед чого: скорочення ризиковості діяльності банківських установ. Нажаль, вони не надають конкретики, чи має управління проводитися на рівні держави, чи на рівні фінансової установи, а також не визначають безпосередніх інструментів. Проте, вони акцентують увагу на необхідності першочергового зменшення кредитного ризику, оскільки його вплив значно зменшує стабільність установи у цілому, а відповідно, і її прибутковість. Управління макроекономічними показниками, незважаючи на переважне нестабільне економічне середовище африканських країн, не розглядається як важливий інструмент.

Sufian F. у своїй роботі охарактеризував фактори ліквідності, диверсифікації активів, кредитного ризику та операційного циклу як найбільш впливові щодо прибутковості банків Південної Кореї [59, 60]. При цьому, зовнішні фактори не мають настільки ж значного ефекту, адже економічне середовище Кореї є достатньо стабільним, а банківська діяльність має значні

нормативні обмеження та жорстке конкурентне середовище, що мінімізує можливість функціонування невеликих та нестабільних банків. Аналогічна тенденція спостерігається і в економічному середовищі Китаю, де Said, Rehan та Wang [64, 53, 63] акцентують увагу безпосередньо на внутрішніх факторах банків, як ключових при визначенні їх прибутковості, що включають величину банку та ефективність її операційної діяльності.

Цікавим є запропоновані методики управління факторами, що впливають на прибутковість банку у економічному середовищі Південної Кореї та Китаю. Автори [2, 53, 54, 59, 60, 34, 8] зазначають, що інструменти впливу на макроекономічні показники чи будь-яка інша політика держави щодо економіки країни буде мати мінімальний вплив чи не мати його зовсім. Оскільки обидві країни є достатньо розвинутими, із широким конкурентним середовищем, банківський сектор може регулювати свою діяльність самостійно. Тобто, саме внутрішня політика банку та його конкурентоспроможність у відповідності до стратегій конкурентів і визначатимуть прибутковість установи. Зокрема, обрана політика та інструменти регулювання не конкретизуються, проте, у якості прикладу, автори [60, 34, 8] зазначили, що можливість будувати ефективну мережу філій, а також диверсифікувати діяльність є одними із ключових аспектів діяльності установи, що допоможуть забезпечити її стійкість та стабільну прибутковість без залежності від впливу зовнішніх факторів.

Роботи авторів з країн близького Сходу та Середньої Азії характеризується чіткою класифікацією факторів впливу на прибутковість банківського сектору, де для більш бідних країн характерний більший вплив зовнішнього середовища [51, 18, 19, 47, 26]. А автори з в розвинутих країн фокусують увагу на внутрішньому середовищі банку та ризиковості його діяльності [12, 17, 33].

Значна кількість авторів [7, 10, 41, 45, 51] схиляється до думки, що коливання основних макроекономічних показників є найбільш критичними щодо прибутковості банку країн із нестабільною економікою. До них відносять такі: ВВП, рівень інфляції та інвестицій, індекс корупції, відсоткова ставка та концентрація банків. Натомість, деякі автори [3, 6, 9, 11, 52] додають і вплив

показників, що характеризують добробут населення, наприклад ВВП на душу населення, обсяги заощаджень, тощо. Фактори, що характеризують внутрішнє середовище банку не виключаються, проте, характер їх впливу та ступінь визначається в залежності від динаміки макроекономічних показників [4, 6, 11, 28, 24, 42]. Тобто, їх коливання приймаються як залежний фактор, а не вихідний. Натомість, розвинуті країни характеризуються більш стабільним економічним середовищем, а відповідно, зміна окремих зовнішніх факторів не може значно вплинути на ефективність діяльності банківської установи [27, 43, 48, 49]. При цьому, найбільше значення щодо ефективності діяльності фінансової установи мають управлінська стратегія банку, що включає ризик-менеджмент, якісні показники стабільності банку (ліквідність, платоспроможність, якість кредитів), ефективність операційної діяльності (співвідношення пасивів до активів, а також їх об'єм) та величина банку [5, 13, 29, 31, 58].

Огляд робіт авторів, що характеризують економіку та банківський сектор тихоокеанських країн [23, 30, 35, 38, 40] дозволив прийти до загального результату, де для низькорозвинутих країн більше характерний вплив зовнішніх факторів, а для країн із стабільною економікою – внутрішніх, та, переважно, регуляторно-наглядові функції держави. Окрім цього, серед внутрішніх факторів автори виділяють саме ті, що пов'язані із провадженням основної діяльності банків: рівень концентрації активів та пасивів, обсяги кредитного ризику, та обсяги забезпечення. Цікавим є факт, що окрім впливу загальних макроекономічних показників держави, автори додають конкурентне середовище та низькі обсяги функціонуючих банків на ринку, як один із ключових аспектів забезпечення прибутковості банківського сектору [22, 25, 44]. В той же час, велика концентрація банків не буде призводити до збільшення попиту на фінансові послуги, а лише провокуватиме його розсіювання між усіма установами, що скорочуватиме їх кінцевий фінансовий результат. Тобто, у цілому, автори підтримують тенденції, актуальні для фінансових ринків інших країн світу.

Серед методологій управління вказаними факторами автори роблять акцент на першорядну роль держави. Зазначається, що ускладнення виходу на фінансовий ринок для нових банків матиме позитивний ефект, адже держава виключатиме можливість створення слабких установ, які занадто залежні від зовнішніх умов [40, 66]. Варто зазначити, що цей інструмент не виключає негативного впливу існуючих зовнішніх факторів, він створює лише більш стабільні установи, діяльність яких відповідає зовнішнім тенденціям. При цьому, усі інші методики, націлені на значну роль основної діяльності установ, включаючи зменшення ризиковості за кредитно-депозитними операціями чи посилення норм забезпечення, не матимуть позитивного впливу [62]. При достатній стабільності окремого банку, дії влади щодо обмеження ризиковості його операцій будуть означати скорочення обсягів його високоприбуткових активів чи збільшення затрат на їх обслуговування. Відповідно, це впливатиме і на фінансовий результат установи. Таким чином, запропоновані інструменти розглядаються лише у контексті ролі держави та її взаємозв'язків із банківськими установами.

Аналізуючи економіку та банківське середовище України, Тищенко О. І. [81] зазначив, що обсяги ресурсної бази установи мають найбільш вагомий вплив на її прибутковість. Проте, реальні приклади ПриватБанку, Ощадбанку та банків з меншими оборотами, наприклад Райффайзен Банк Аваль та Альфа-Банк, засвідчують, що окрім ресурсної бази, обсяги корпоративної відповідальності, імідж, ризиковість обраної стратегії та показники стабільності установи (ліквідність та платоспроможність) також впливають на обсяги прибутків. Окрім цього, оскільки економічне середовище України все ще нестабільне, ряд зовнішніх факторів, таких як наглядово-регулятивна політика НБУ, коливання макроекономічних та фінансових показників також матимуть значний вплив на прибутковість банків [76].

Відповідно, заходи щодо скорочення негативного впливу розглянутих факторів можуть відрізнятися у відповідності від економічного середовища та країни. Першочергово, потрібно сформулювати економічно-стабільне зовнішнє

середовище, що передбачає забезпечення постійного економічного зростання за рахунок стимулювання реального сектору економіки, штучної підтримки та стримування належного рівня інфляції, зменшення фінансового тягара на населення та запровадження інвестиційних програм [74, 75]. В результаті формування сприятливого економічного середовища, діяльність банківських установ буде більш безпечною, а її ефективність буде залежати лише від прийнятої управлінської стратегії.

Провівши аналіз багатьох робіт та запропонованих підходів щодо класифікації факторів скорочення прибутковості банків, можна виділити деякі загальні тенденції, що є типовими для більшості авторів. Графічно вони представлені на рисунку 1.1.

Рисунок 1.1 – Загальні тенденції підходу класифікації факторів зменшення прибутковості банків та методик управління ними (створено автором на основі [32, 37, 73, 82])

У представленій класифікації зберігається основна думка відповідно попередньо проаналізованих робіт, проте фактори зменшення прибутковості

банків поділено на дві групи: зовнішні та внутрішні. Зовнішніми факторами є: економічний, фінансовий, політичний, соціальний та форс-мажорний. При цьому, група економічних факторів виділяються як частина зовнішніх, розглядається як найбільш впливова, адже вона задає основні темпи розвитку і можливості банківського середовища. Внутрішні фактори включають якість фінансового управління, якість організаційного управління та маркетингу в банку. При цьому, якість організаційного управління банку, а саме організація систем контролю та безпеки в банку, якість управління людськими ресурсами, рівень інформаційних технологій, компетентність менеджерів та тип взаємин з інсайдерами є одними із найбільш впливових чинників.

Отже, проводячи критичний аналіз запропонованих підходів щодо класифікації факторів впливу на прибутковість банків та методик управління ними, варто зазначити, що бачення авторів залежить від економічного середовища країни. Виявлена тенденція, що більш розвинуті країни мають відносно стабільне економічне середовище, яке стійке до зовнішніх коливань, тому їх вплив на ефективність діяльності банку є незначним. При цьому, фінансові установи функціонують більш незалежно та створюють власний мікроклімат у банківському середовищі, що виконує ринкову функцію регулювання негативного впливу зовнішніх факторів. Натомість, ефективність їх внутрішнього середовища та управлінських рішень є ключовими при визначенні рівня прибутковості. Для країн із нерозвинутою економікою існує зворотна залежність. Банківський сектор значно залежить від економіки країни, де її слабкий розвиток та стабільність провокують негативні коливання макроекономічних показників. У свою чергу, останні, впливають як на внутрішні фактори банку, так і на його прибутковість. Варто зазначити, що інструменти та методи управління не є уніфікованими, та залежать від специфіки економіки та банківського сектору окремої країни. Таким чином, хоча фактори зменшення прибутковості банків є більш структурованими, методи їх регулювання для окремого суб'єкту не є типовими.

1.2 Оцінка економічного середовища України та факторів впливу внутрішнього середовища банку на їх прибутковість

Аналізуючи питання детермінації факторів зменшення прибутковості банків, доцільно провести попередній аналіз економічного середовища країни та внутрішніх чинників банківської діяльності. Незважаючи на те, що деякі вчені вже представили окремі, найбільш впливові показники, доцільно провести комплексний аналіз, що враховуватиме всі спектри функціонування банківського сектору України та специфіку внутрішнього середовища окремої установи. Так, використання алгоритму SWOT-аналізу є найбільш оптимальним, адже він дозволить оцінити ризики, та здійснити базове прогнозування розвитку економічного середовища та окремих елементів внутрішньої середовища банків. Відповідно, схема діагностики представлена на рисунку 1.2.

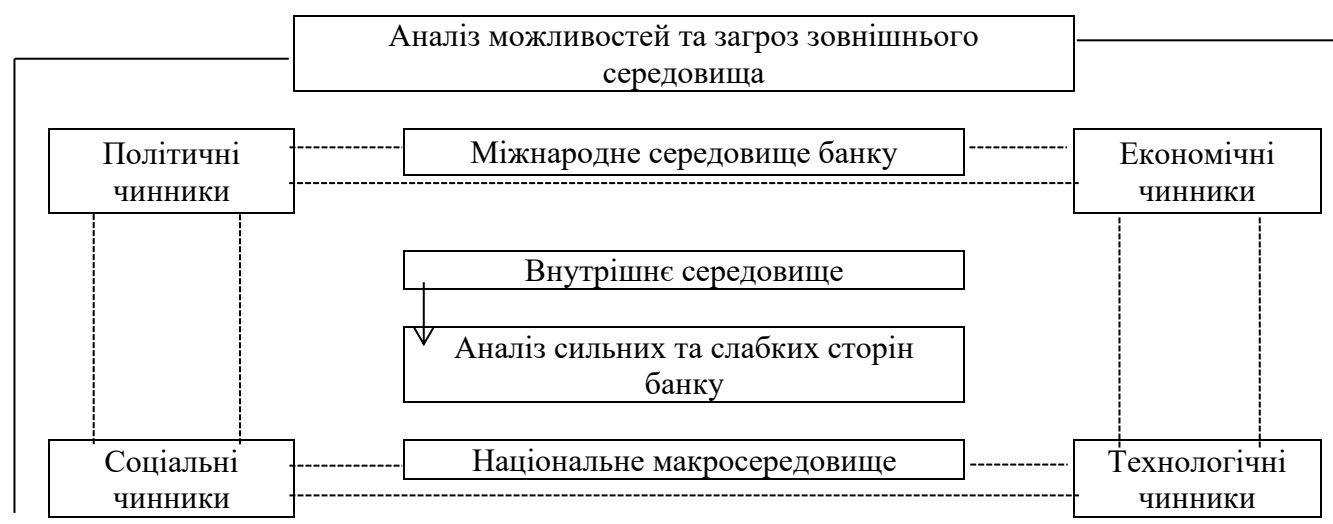

Рисунок 1.2 – План діагностики факторів зменшення прибутковості банківського сектору на основі SWOT-аналізу [71]

В першу чергу аналіз доцільно розпочати із оцінки зовнішнього середовища України. Корженко К.А. [75] зазначає, що політичні чинники не

можуть бути виміряні кількісно, проте вони задають напрямок розвитку країни, а також впливають на її економічну стабільність та потенціал до розвитку. Так, автор вказує, що наявність ризикових ситуацій, таких як війна, територіальна цілісність країни, міжнародні обмеження та слабка політична підтримка інших країн є найбільш ризиковими для банківського сектору. Для України на даний момент характерні військові дії та втрата територіальної цілісності, що значно обмежує географічну розмежованість діяльності (впливає на обсяги реалізованих продукції), провокує відтік інвестицій (зменшує фінансовий оборот господарств та ресурсну базу банків), а також визначає можливість провадження діяльності банків у цілому. Окрім цього, високий рівень корумпованості влади України, недосконалість законодавчої бази та судової системи значно ускладнює регулювання банківського сектору та створює умови щодо тінізації економіки та наростання обсягів нелегальних фінансових операцій, пов'язаних із відмиванням коштів, що впливає на якість та кількість банківських операцій.

Бойко А.С. [73] пов'язує соціальні чинники із макроекономічними показниками країни. Науковець зазначила, що середній рівень доходів, витрат та заощаджень громадян, а також встановлений прожитковий мінімум та мінімальна заробітна плата є ключовими мотиваторами, що обумовлюють можливість населення та їх спроможність користуватися банківськими послугами. Їх динаміка за останні п'ять років та співставлення із прибутковістю банківського сектору України представлена на рисунку 1.3. Варто зазначити, що автор надає значний перелік соціальних чинників, таких як рівень освіти населення, довіра до банків, рівень урбанізації регіону та географічна/територіальна «розсіяність» громадян. Проте, через те, що зазначені фактори є більш якісними показниками, які важко представити у числовому вимірі, вони не наведені на рисунку.

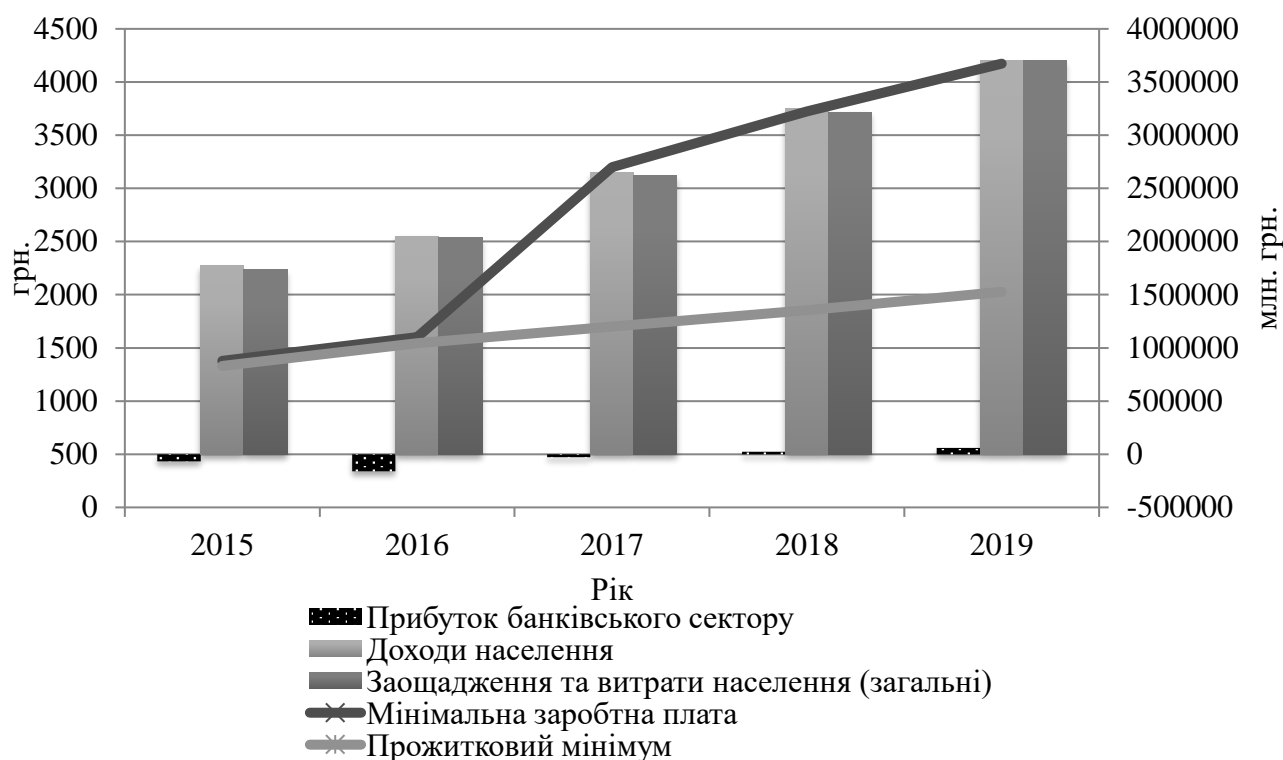

Рисунок 1.3 – Динаміка основних кількісних показників соціального середовища України за 2015-2019 роки [67, 68, 69]

Відповідно до даних рисунку 1.3, незважаючи на визначені науковцем фактори, очевидна залежність присутня лише між рівнем мінімальної заробітної плати та результативним показником у вигляді прибутковості. Інші ж фактори не змінюють тенденції графічно та мають відносно рівномірні темпи зростання, що не відповідають коливанням прибутковості банківського сектору. А значить, для України обсяги мінімальної заробітної плати населення - один із соціальних факторів - може розглядатися як такий, що зменшує прибутковість фінансових установ.

Проведений аналіз технологічних факторів зовнішнього впливу для економічного середовища України виявив, що найбільш характерними будуть такі тенденції: обсяг проникнення технологій у країну, який залишається на доволі низькому рівні та пригнічує темпи розвитку банківського сектору, одночасно віддає конкурентні переваги іноземним банківським групам. Окрім цього, технологічність включає рівень кіберзахисту та інформаційної культури, що в Україні залишається на достатньо низькому рівні, провокуючи недовіру

населення і суб'єктів господарювання до банків. Відповідно, це впливає і на вибір банківської установи (національна чи іноземна), а також кількість та типи фінансових операцій, які респонденти готові проводити через банки [72]. У результаті, низький рівень технологій України провокує втрату вигід від інтенсивності фінансових операцій, а, відповідно, і меншу прибутковість банківських установ.

Більшість науковців схиляються до думки, що найбільш вагомий вплив на скорочення ефективності діяльності банківського сектору України мають саме економічні чинники. Вони не просто характеризують середовище країни, а й визначають напрямки розвитку економіки, її сильні та слабкі сторони, а також потенціал для окремих галузей, включаючи фінансову сферу діяльності. Фатюха В. [82] зазначила, що найбільш негативний вплив можуть мати коливання відсоткової ставки, що провокуватимуть скорочення попиту на кредитному ринку. Сич О.А. [79] додав більш широкий перелік факторів, і зазначив, що волатильність валютних курсів, інфляція, регулятивна політика НБУ, структура банківського ринку та рівень ВВП мають найбільший вплив щодо скорочення прибутковості фінансової установи. Для більш наочної оцінки економічного середовища, доцільно проаналізувати динаміку та залежність зміни прибутковості банків від вказаних факторів. Першочергово оцінимо вплив загальноекономічних факторів, що представлені на рисунку 1.4.

Відповідно до рисунку 1.4, падіння процентної ставки впливає на скорочення прибутковості банківського сектору України, адже рівень доходів від кредитних операцій, як основного джерела доходу банків, аналогічно скоротиться. При цьому, коливання рівня інфляції не мають настільки значного впливу на ефективність банківської діяльності, оскільки її обсяги мали тенденцію до скорочення, а отже, укріплювалася вартість національної валюти. Проте, при зворотній тенденції може спостерігатися скорочення прибутковості установ та втрата вартості його активів, що класифікує цей фактор як загрозу для банківського середовища України. Незважаючи на те, що не спостерігається залежності між ростом ВВП та прибутками банку, даний фактор є одним із

ключових щодо ефективності діяльності установи. Його ріст є позитивною тенденцією, адже характеризує зростання економіки країни. Відповідно, це формує більші фінансові потоки, та стимулює розподільчу функцію банківського сектору, як посередника у фінансових відносинах. Таким чином, усі зазначені показники можуть мати негативний вплив на прибутковість банку в залежності від їх динаміки, та є ключовими для економічного середовища України.

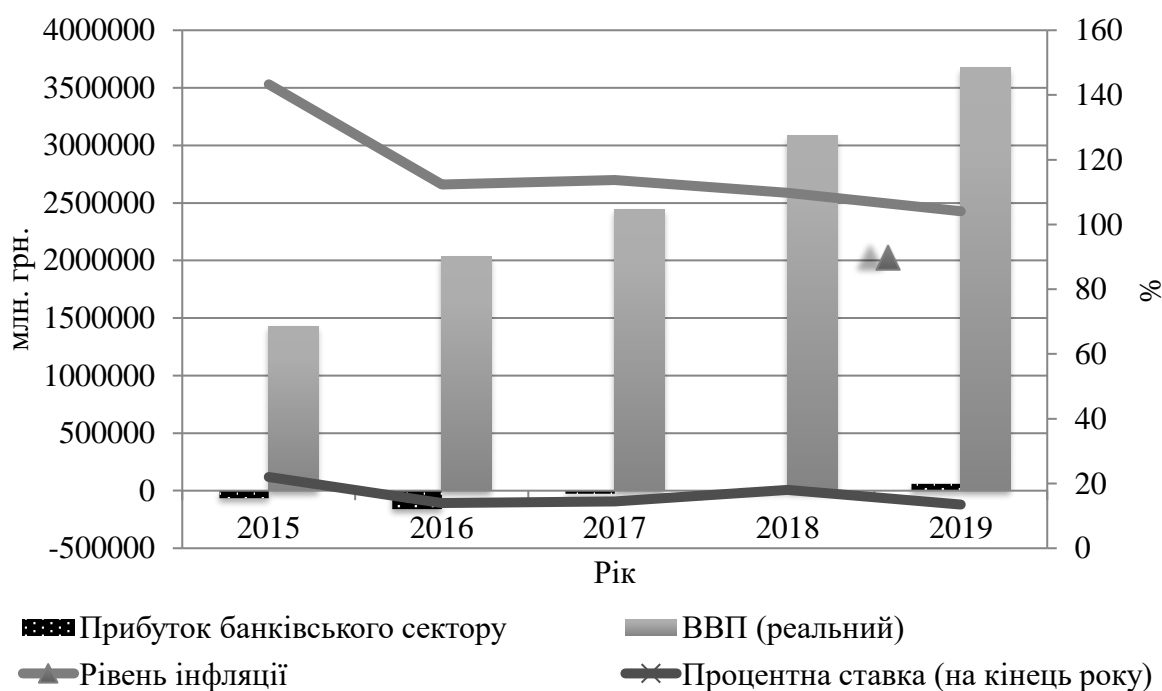

Рисунок 1.4 – Динаміка залежності деяких загальноекономічних факторів та прибутковості банківського сектору України за 2015-2019 роки [67, 68, 69]

Окрім зазначених базових економічних показників, варто оцінити фактори зменшення прибутковості відповідно до діяльності регуляторних органів в особі НБУ. Беззаперечно, законодавчі та нормативні положення також мають значний ефект на прибутковість установи. Так як економічне середовище України не є стабільним, то встановлені обмеження можуть розглядатися із позитивної точки зору, адже мінімізують або виключають із діяльності банків занадто ризикові операції, тим самим зменшуючи обсяги можливих збитків фінансової установи. До подібних заходів також можна віднести економічні нормативи, ліміти, і базові вимоги щодо фінансового забезпечення банку. Варто зазначити, що незважаючи

на те, що подібні вимоги є обов'язковими для кожної фінансово-кредитної установи, діяльність багатьох з них може виходити за рамки обмежень. Це ставить під сумнів їх ефективність та авторитет НБУ. Окрім цього, якщо розглядати діяльність регулятора з точки зору втрати можливих вигід для стабільних банків, то жорсткі обмеження виступають у ролі факторів зниження прибутковості. Варто зазначити, що так як досвід розвинутих Європейських країн доказує ефективність відносного саморегулювання банківського сектору, чинник втручання держави може рахуватися як негативний.

Окрім найбільш типових факторів зовнішнього впливу доцільно виділити специфічні особливості економічного середовища України. В першу чергу, це високе податкове навантаження на господарства, що провокує значну тінізацію економіки. Підприємства все більше схильні до приховування фінансових оборотів та проведення частини операцій через готівку. Відповідно, обсяги та об'єми операцій банківського сектору також значно скорочуються, що провокує зменшення їх прибутковості. По-друге, Антимонопольний Комітет України у тандемі з НБУ не зміг виключити формування надто масштабних для розмірів економіки України системно-важливих банків та забезпечити ринкову конкуренцію у фінансовому секторі. На сьогоднішній день, найбільша частка операцій та ресурсів зосереджена у ПАТ КБ «ПриватБанк» та наступним за ним АТ «Ощадбанк». Окрім цього, при підтримці даних банків державою значно ускладнюється можливість конкуренції для інших, адже факт державної підтримки для споживачів є одним із найвагоміших доказів стабільності установи, що збільшує їх інтерес до співпраці. Відповідно, подібна модель державного забезпечення є фактором, що значно зменшує прибутковість інших банків України. В третіх, враховуючи загальні тенденції економічного середовища України та динаміку його розвитку, варто зазначити, що воно значно поступається ряду інших розвинутих країн. Відповідно, це не дозволяє сформувати високий рівень якості фінансових послуг банків, довіру до них, а у результаті, можливість виходу на іноземні ринки. Слабкі міжнародні конкурентні переваги вітчизняних банків виключають можливість отримання

додаткових вигід від функціонування на іноземних фінансових ринках, що є шляхом накопичення капіталу, та примноження прибутку. Лише декілька вітчизняних банків мають філіали за кордоном, проте функціонують переважно в країнах, що мають схоже економічне середовище з Україною, та не відкривають нові можливості для розвитку установи. У результаті, ці фактори значно пригнічують потенціал фінансового сектору, та скорочують його прибутковість.

Незважаючи на те, що зовнішні фактори відіграють прерогативну роль щодо прибутковості банківської установи, внутрішні фактори також впливають на ефективність її діяльності. Одним із основних факторів зменшення прибутковості банків України є помилки при виборі стратегії управління та визначення корпоративної відповідальності. Цей фактор включає велику кількість чинників, починаючи від формування специфіки діяльності установи, закінчуючи розподілом повноважень. Він провокує так звані проблеми кептивності, за якої банки втрачають дохід через неефективність стратегії та слабкий інтерес акціонерів до продуктивного функціонування установи. Ця проблема є прерогативою для українських банків, адже значна кількість управлінців має на меті заявлену основну ціль – отримання прибутку, проте банк виступає більше у ролі пасивного доходу чи засобу для відмивання коштів. Окрім цього, доволі часто управлінці є інертними, що проявляється у пасивному положенні на ринку фінансових послуг [76]. Менеджмент не приймає ні технологічних чи інноваційних рішень, що можуть посилити зацікавленість продуктом, ні провадить діяльності щодо посилення конкурентних переваг. Схожі проблеми є типовими для невеликих банків України, у тому числі ПАТ «Мегабанк» (іміджеві проблеми основного акціонера), ПАТ КБ «ПриватБанк» (відмивання коштів до придбання державою), та інші установи.

Також, кептивність включає і помилки відносно вибору політики стратегії банку. До них можна віднести політику диверсифікації установи, рівень прийняття ризику, оцінку потенціалу, а також вміння позиціонувати конкурентні

переваги [76]. Подібні помилки можуть знижувати як рівень прибутковості банку, так і визначати можливість його функціонування у принципі. Так, яскравим прикладом є діяльність АТ «Аркада», чий фактор кептивності включає одразу декілька чинників, серед яких невірна оцінка потенціалу та прийняття значних ризиків, що сприяли вибору невірної стратегії щодо підтримки позичальника третьої сторони, та виставлення в заставу власного необоротного майна. Приклад ПАТ «Індустріалбанк» підкреслює низький рівень позиціонування банку на ринку, при якому установа втрачає конкурентні переваги та можливості на ринку. Тобто, подібні стратегічні помилки є одними із типових для українських банків, що значно знижують їх прибутковість.

Окрім цього, подібні внутрішні фактори, що виникають на рівні банківської установи у результаті прийняття управлінських рішень та безпосередньої діяльності установи зазвичай відносять до факторів першого рівня [79]. Обрана стратегія також проковує специфіку і інших чинників, до яких можна віднести: ресурсну складову банку, управління активами та пасивами банку, а також, політика банку на фінансовому ринку та його імідж. На цьому етапі ризик може виникати у разі несумісності між обраною правлінням банку політики та його ресурсним потенціалом, слабкими конкурентними позиціями установи, незбалансованістю балансу, при недовірі з боку клієнтів [74]. Також значну роль відіграють неекономічні фактори: кваліфікація персоналу, ефективність розподілу повноважень між структурними підрозділами та рівень менеджменту. Вони формуються через недосконале конкурентне середовище у банківській сфері України, що не дозволяє банкам розвиватися у відповідності до ринкових тенденцій. Відповідно, низька якість операційної діяльності, викликана зазначеними чинниками, знижує прибутковість установи.

Варто зазначити, що основними ризиками, що виникають на етапі провадження діяльності банку є ризики, пов'язані із якістю активів та ресурсної бази установи. Якість активів визначається за їх дохідністю, ризикованістю, ліквідністю та диверсифікованістю. Ліквідність активів визначається їх призначенням. Так, високоліквідні активи: грошові кошти банку та державні

цінні папери, орієнтовані на виконання платіжної функції банку, не приносять доходу. Занадто велика їх частка у балансі може вплинути на втрату банком частини доходів, нестача – до неспроможності вести розрахунки за поточними зобов'язаннями. До другої групи активів відповідно їх ступеня ліквідності відносять: короткострокові кредити клієнтам, міжбанківські кредити та корпоративні цінні папери. Вони все ще є ліквідними активами, проте мають довший термін перетворення у грошові кошти. До третьої групи можна віднести усі види довгострокових позичок, вкладень та інвестиції. І, відповідно, четверта група включає усі необоротні активи. Ці групи є найменш ліквідними. Відповідно, занадто велика концентрація ліквідних активів скорочує їх прибутковість, а банки втрачають додаткові вигоди. Стосовно економічного середовища України, НБУ встановлює жорсткі вимоги щодо підтримки ліквідності установ, що відповідають положенням Базеля III [81]. Проте, при аналізі нормативів ліквідності за окремими банками, було виявлено, що більшість із них значно перевищує норматив, що свідчить про те, що вичерпна ліквідність провокує втрату економічних вигід банків України.

Окрім цього, якість активів також відіграє значну роль у прибутковості установи, та визначається рівнем їх диверсифікованості: структурою, кредитування різних типів клієнтів, розподіл активів за валютами, диверсифікація портфелю цінних паперів, тощо. Ступінь диверсифікації визначає рівень ліквідності банку, проте, занадто диверсифіковані активи банку можуть ускладнювати процес контролю та управління. Наприклад, історія ПАТ «Приватбанк» доказує, що значна диверсифікація активів та ігнорування їх якості ускладнює процес відслідковування проблемних активів, а також можливість їх нормалізації, адже управління проблемною заборгованістю, враховуючи її обсяги та кількість, буде більш збитковою, аніж перспектива повернення активів банку. У результаті, подібна політика установи не лише скорочує прибутковість банку, а й веде до втрати його існуючих ресурсів.

Якість ресурсної бази банку визначається часткою стабільних клієнтських коштів, їх розподіл згідно із термінами залучення, а також, обсяги вкладень на

вимогу, що визначають забезпеченість банку високоліквідними активами для кореспондентських розрахунків. Даний фактор є ключовим при визначенні можливостей установи для провадження основної діяльності, що також впливає і на стабільність установи у цілому [76]. Так, при значних обсягах дострокового вилучення ресурсів, існує ризик втрати банком платоспроможності перед позичальниками, що не лише впливає на його прибутковість, а й може викликати банкрутство установи.

Окрім внутрішніх факторів першого рівня, доцільно виділити фактори другого рівня, що формуються на їх основі. Так, одними із них є собівартість банківських послуг, що визначається вартістю та обсягами залучених банком ресурсів, та першочергово впливає на ціну кредитних коштів і інших супровідних фінансових послуг. Надання кредитів за процентною ставкою нижче вартості залучених коштів неможливе, адже є не вигідним для банків у контексті виконання їх основної мети діяльності [81]. При цьому, рівень маржі має забезпечувати необхідну рентабельність установи та підтримувати попит на його послуги. Встановлення ставки нижче вартості залучених коштів задля стимуляції попиту на послугу можливе у випадках покриття збитків за рахунок інших активів, що мають значну прибутковість та вільні ресурси після їх реалізації [79]. Незважаючи на те, що у банківському секторі України тарифна політика установ незначно варіюється і може рахуватися як уніфікована, виграшною стратегією буде та, за якою установа зможе реалізувати ряд додаткових послуг чи вигідно використати маркетингову стратегію для банківського продукту за більш високою вартістю, ніж середня за ринком. Відповідно, фактор собівартості товару, а також можливості установи сформувати конкурентні переваги за допомогою маркетингової політики та методу залучення ресурсів, матимуть вплив і на прибутковість установи.

Також результативним фактором відповідно до обраної політики ризик-менеджменту банку та якості управління ризиками (усіма видами, що притаманні для банківської діяльності), є фактор можливості зменшення ризику (чи його виключення), він також відіграє значну роль при формуванні прибутку

установи. Це включає методики оцінки надійності позичальника, визначення норми обов'язкових резервів, розмірів необхідних ресурсів для стимулювання основної діяльності банку, а також оцінку супровідних витрат щодо реалізації банківського продукту [75]. При цьому, проводиться оцінка максимально можливого ризику, яку банк зможе прийняти без можливих значних втрат задля отримання максимальних вигід. Так як українські банки схильні обирати ризик-орієнтовану стратегію, зазначений фактор є одним із найбільш впливових щодо їх прибутковості.

Окремо слід виділити взаємини банку з клієнтами, що першочергово, характеризуються його іміджем: значна довіра клієнта до банку, якість наданого сервісу та його загальна надійність можуть вплинути на збільшення банком процентної ставки за кредитними операціями без втрати попиту на них, збільшити обсяги реалізації додаткових послуг, ресурсний потенціал установи та їх надійність, а також ряд інших показників, що свідчить про збільшення його конкурентних переваг. При цьому, ставлення населення України до банківського сектору є доволі негативним, адже за його відносно коротку історію велика кількість банків збанкрутіла, а окремі категорії вкладників втратили свої кошти. Окрім того, факт того, що один із найбільших банків країни («ПриватБанк») міг втратити платоспроможність, значно вплинув на рівень довіри населення та корпоративного сектору [81, 82]. Тобто, фактор іміджу банків України, на сьогоднішній день, має більше негативний вплив на формування їх прибутку, аніж є джерелом його примноження.

Варто зазначити, що фактор невірної прогнозування кривої дохідності є одним із тих, що зменшує прибутковість установи. Його невірна оцінка впливає на якість управлінських рішень, а також на тактичний та стратегічний розвиток установи. Цей фактор визначається браком кваліфікаційних кадрів, недостовірністю внутрішньої та зовнішньої інформації про поточний фінансовий стан ринку та може бути спровокований настанням непередбачуваних подій. Першочергово, він характеризується відсутністю стрес-тестувань на рівні установи [74]. Варто зазначити, що в сьогоднішніх умовах непередбачуваності

зовнішнього середовища, можливість вірного прогнозування прибутковості, а також створення сценаріїв та резервів на покриття непередбачуваних збитків є прерогативою для підтримки існуючої прибутковості та виключення можливості її зменшення. Відповідно, оскільки стратегія функціонування багатьох українських банків не враховує подібних факторів ризику, значна кількість установ схильна до втрати платоспроможності навіть при незначному погіршенні економічного середовища.

Проаналізовані внутрішні фактори є одними із основних, що провокують зменшення прибутковості банківських установ України. Для спрощення їх взаємозалежності та пов'язаності із факторами зовнішнього середовища, на рисунку 1.5. представлена їх графічна інтерпретація.

Оскільки відповідно до попереднього проведеного аналізу підходів до класифікації факторів зменшення прибутковості банків була виявлена залежність між прерогативним впливом зовнішнього середовища на внутрішні фактори для країн, із слабо розвинутою економікою, запропонована графічна інтерпретація факторів України підтверджує аналогічну тенденцію [72, 76]. Варто зазначити, що банківські установи України, навіть за приватної форми власності, не можуть функціонувати відокремлено через відсутність досконалої конкурентної середовища. Вони значно залежать від загальних економічних тенденцій країни, і відповідної реакції регулятора у вигляді обмежень.

Відповідно, таке середовище значно обмежує розвиток банківського сектору та провокує штучну підтримку стабільного функціонування. Така тенденція не дозволяє у повній мірі реалізувати увесь потенціал банку та максимізувати прибуток, а лише підтримує його на прийнятному для держави рівні.

Отже, економічне середовище України можна рахувати як достатньо обмежене для розвитку банківського сектору і нагромадження його прибутків. Зовнішні фактори формують несприятливе середовище для провадження будь-якого бізнесу, а будь-які мінімальні негативні коливання економічних та соціальних показників, а також зміни у законодавчій базі та політичній сфері

можуть спровокувати зменшення прибутковості банків через їх слабку пристосованість до змін та низьку стійкість.

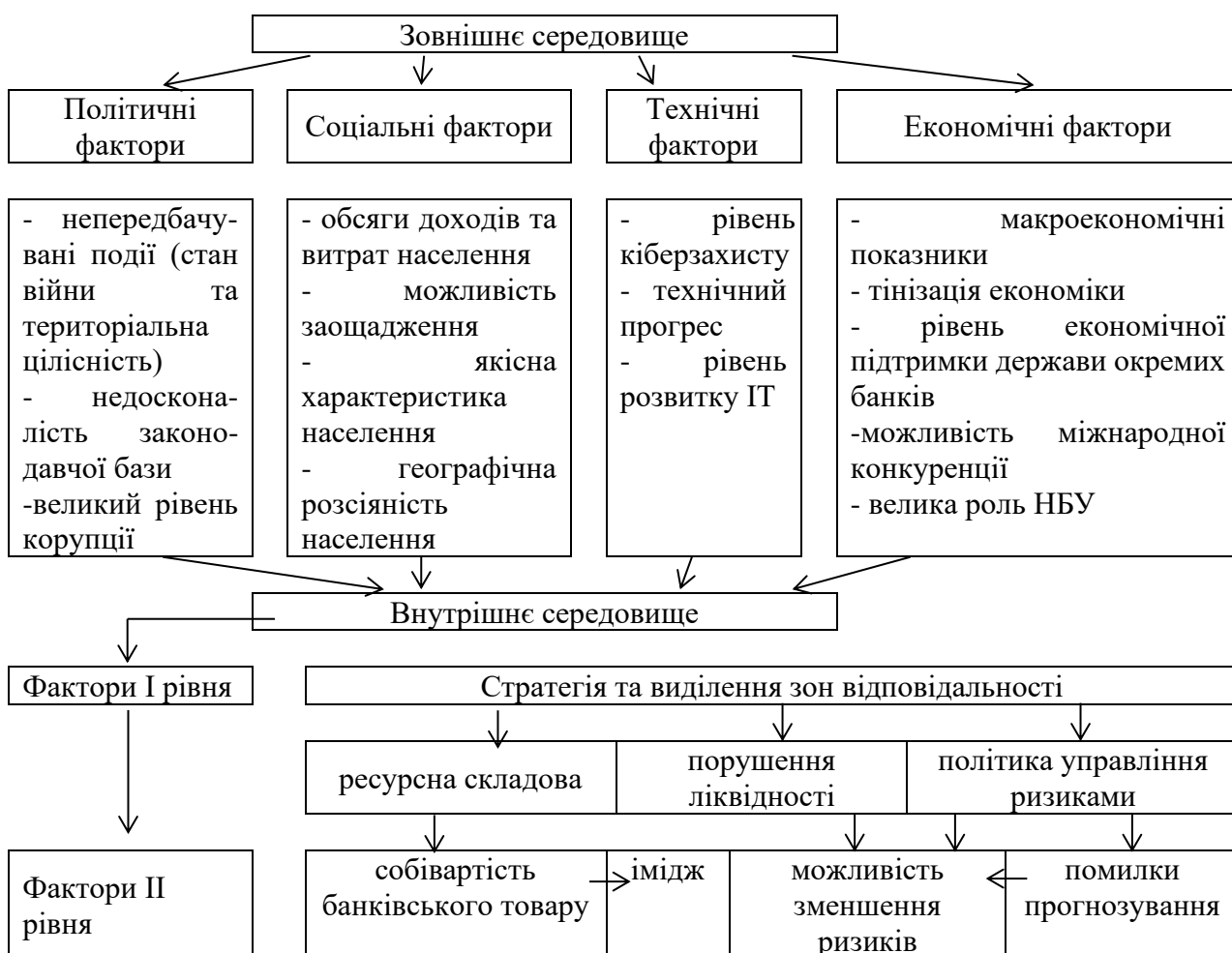

Рисунок 1.5 – Графічна інтерпретація взаємозв'язків факторів зовнішнього середовища України та внутрішнього банківського середовища (складено автором на основі [76, 79, 82])

Окрім цього, зовнішні фактори створюють чи провокують негативний вплив внутрішнього банківського середовища. Розпочинаючи із стратегії установи та закінчуючи попитом на її продукцію, банки схильні приймати пасивну позицію у створенні сприятливого внутрішнього середовища через високий рівень залежності від держави. Відповідно, низький рівень мотивації та можливостей банків створює фактори, що зменшують його прибутковість.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ФАКТОРАМИ, ЩО ЗМЕНШУЮТЬ ПРИБУТОК ПАТ КБ «МЕГАБАНК»

2.1 Загальна фінансово-економічна характеристика ПАТ КБ «Мегабанк»

Історія створення ПАТ КБ «Мегабанк» бере свій початок з червня 1990 року, де ще за часів СРСР Державним банком було зареєстровано Харківський комерційний банк «Добродій». У 1995 р. банк «Добродій» змінив назву на «Акціонерний комерційний банк «Мегабанк». З 1998 р. «Мегабанк» будує ефективну роздрібну мережу на території України. Установа постійно розвивається, розширює перелік банківських послуг і продуктів, активно співпрацює з фізичними та юридичними особами. На сьогодні «Мегабанк» – один з найстійкіших та найнадійніших банків України [70].

Станом на 2015 рік валюта балансу банку становила 8 873 938 тис. грн., а у наступні періоди до 2018 року включно мала тенденцію до зростання, що у цілому перевищило базове значення на 11,5%. Проте, у останньому періоді спостерігається скорочення на 1,7% у порівнянні із попереднім роком. Аналіз статей пасивів ПАТ КБ «Мегабанк» (таблиця Б.1) показав, що зростання обсягів валюти балансу до 2018 року, в основному, спричинене зростанням обсягів зобов'язань на 777 271 тис. грн., що становить 9,6% значення базового року, що свідчить про зростання депозитної бази банку, а у 2019 році скорочення відбулося на 4,8% за рахунок стрімкого падіння обсягів коштів клієнтів. Обсяги власного капіталу до 2019 року зросли на 11,5 %, проте на 2019 рік його обсяг зменшився на 169 622 тис. грн. До 2016 року питома вага власного капіталу у структурі пасивів становила менше 10%, незважаючи на незначне зростання до 5% у наступних періодах, його частка залишалася незначною, що свідчить про високий рівень ризиковості діяльності банку, у кінці цього ж періоду банк мав проблеми із платоспроможністю. Для поліпшення його структури балансу було

проведено докапіталізацію банку через випуск облігацій внутрішнього державного займу [70].

Власний капітал банку включає статутний капітал, резерви та інші фонди, що забезпечують фінансову стійкість банку та нерозподілений прибуток (збиток). Аналіз статей власного капіталу (таблиця Б.2) показав, що протягом досліджуваного періоду чіткої тенденції до його зміни не спостерігалось, проте, через значні збитки з 2018 року, його загальна тенденція до зростання дещо сповільнилася. Незважаючи на те, що зростання обсягів власного капіталу є позитивним і свідчить про розширення джерел для проведення активних операцій, його збільшення було не за рахунок прибутку, а через капіталізацію ПАТ КБ «Мегабанк».

До 2019 року хоча й спостерігалось значне збільшення обсягів статутного капіталу (на 377384 тис. грн. або на 66,69% значення базового року), основна частина збитків покривалась за рахунок створених резервів. Це свідчить про недосконалу політику діяльності банку: проблемі із іміджем основних акціонерів, нестабільну економічну ситуацію, велику частку «ризикових» операцій, а також нестабільну клієнтську базу. Ця ситуація є загрозливою для банку й може спричинити банкрутство.

Проводячи аналіз зобов'язань банку (таблиця Б.3), було з'ясовано, що їх обсяг на 2018 рік зріс на 9,6%, зростання зумовлене, в першу чергу, збільшенням обсягу коштів клієнтів на 36,6%. Зростання частки коштів клієнтів банку, особливо довгострокових, розширює ресурсну базу банку, що позитивно впливає на його ліквідність і зменшує залежність від міжбанківських позик. Беручи до уваги обсяги зобов'язань за 2019 рік, бачимо, що їх обсяг зменшився на 4,8 % від значення попереднього року. Зменшення відбувалося за рахунок скорочення обсягів вкладених депозитів на 8,2%, а також паралельного постійного скорочення другої за вагомістю статті – інших залучених коштів, що з початку періоду зменшилася на 46,9%. Хоча й деякі зі статей зростали, їх обсяги були недостатні, щоб компенсувати зниження інших статей. Зниження сум зобов'язань банку свідчить про зменшення його депозитної бази, що є

негативною тенденцією. Слід зазначити, що відбувалися зміни і в обсягах інших статтях зобов'язань, проте, у порівнянні із зазначеними вище статтями, коливання були незначними.

Здійснюючи аналіз активів банку (таблиця Б.4), було з'ясовано, що їх обсяг до 2018 року мав стабільну тенденцію до зростання (на 11,5%), а у останньому періоді скоротився на 1,8%. Найбільшу частку у структурі активів мають кредити та аванси клієнтам (81,4% на 2015 рік), незважаючи на зростання у 2018 році на 6,5%, у наступні періоди спостерігалось їх скорочення із незначними коливаннями. Це призвело до падіння частки у структурі активів до 66,53%. Зменшення цієї статті активів є негативним явищем, так як при зменшенні обсягів кредитів та авансів клієнтам зменшується і один із основних доходів банку – відсотковий дохід. Значну частку в активах банку мають грошові кошти та їх еквіваленти. Проте, протягом аналізованого періоду конкретна тенденція щодо коливань не спостерігалася. У цілому за період обсяги статті скоротилися на 59,9%. Тобто, спроможність банку щодо покриття поточних зобов'язань знизилася. Питома вага інших статей банку не перевищувала 10%, тому не мала значного впливу на загальні обсяги активів. Проте, у цілому спостерігалася їх загальна тенденція до скорочення. Так, зростання обсягу активів до 2018 року свідчить про активний розвиток ПАТ КБ «Мегабанк», а значне зменшення у 2019 році – про звуження діяльності банку.

Розглянемо динаміку доходів та витрат ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки (рисунок 2.1 складено на основі даних з таблиць А.2, А.5, А.8, В.1 та В.2).

Обсяги доходів банку мають чітку тенденцію до зростання за весь період (збільшення на 22,4%), за виключенням незначного скорочення у 2017 році на 5,3% у порівнянні із значенням попереднього року. Найбільшу питому вагу у їх структурі становлять процентні доходи, частка яких із 80,51% у 2015 році скоротилася на 15,93% за рахунок більших темпів зростання обсягів доходів за виплатами та комісійними (на 78,1% з чіткою динамікою до росту протягом усього періоду). Питома вага інших операційних доходів за досліджуваний період не перевищувала 10%.

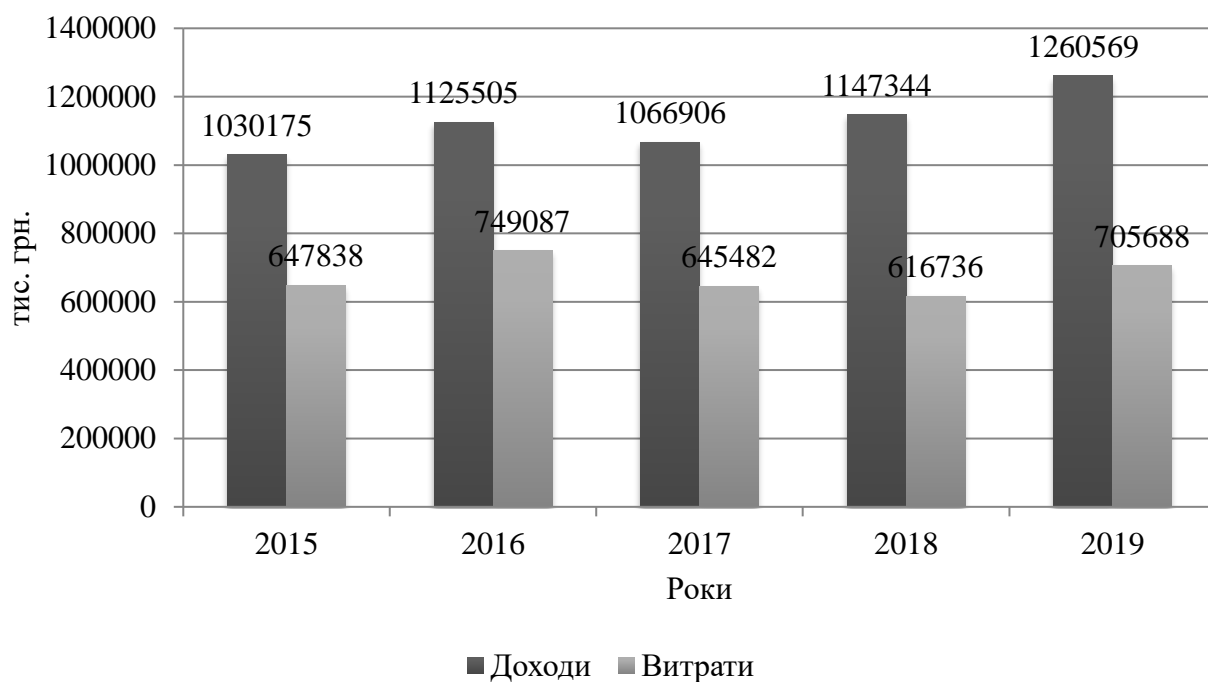

Рисунок 2.1 – Динаміка доходів та витрат ПАТ КБ «Мегабанк» на кінець 2015-2019 років, тис. грн. (складено автором на основі [70])

Обсяги витрат банків не мають чіткої динаміки до змін. Так, у 2016 році спостерігалось їх зростання на 15,6%, до 2018 року відбулося падіння на 17,6%, а у 2019 році повторне зростання на 14,4%. Основним джерелом коливань є зміна обсягів процентних витрат, питома вага яких із 70,77% у базовому періоді скоротилася на 17,23% до 2019 року. Окрім постійних коливань визначеної статті, постійна тенденція до зростання обсягів адміністративних затрат (на 322276 тис. грн.), збільшила їх питому вагу із 27,29% на початку періоду, до 43,41% на його кінець. Питома вага інших видів витрат за досліджуваний період не перевищувала 10%, та не мала значного впливу на формування динаміки витрат банку..

Фінансово-економічний стан банку доцільно оцінювати за показниками фінансової стійкості, ділової активності та ліквідності. Їх розрахунок здійснено за алгоритмом, наведеним у таблиці Г.1.

Фінансова стійкість – це гарантована платоспроможність банку, рівновага між власними та залученими коштами, стійкість до ринкових коливань та ризиків

[27]. Розрахунок показників фінансової стійкості ПАТ КБ «Мегабанк» наведено в таблиці Д.1, отримані значені наведено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Значення показників фінансової стійкості ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Найменування статті	Рік				
	2015	2016	2017	2018	2019
Коефіцієнт надійності,%	10.34	9.05	14.54	12.20	15.78
Коефіцієнт фінансового важеля	9.67	11.05	6.88	8.20	6.34
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів- достатність капіталу	0.09	0.08	0.13	0.11	0.14
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	0.22	0.27	0.19	1.12	1.05
Коефіцієнт захищеності дохідних активів	-0.05	-0.03	0.04	-0.12	-0.06
Коефіцієнт мультиплікатора статутного капіталу	11.60	13.31	9.27	12.38	10.82

Коефіцієнт надійності за аналізований період не відповідав нормативному значенню (менше 5%), при цьому, спостерігається тенденція до його зростання. Так, незважаючи на скорочення у 2016 році на 1%, коефіцієнт зріс на 7% у наступних періодах. Тобто, фінансова стійкість ПАТ КБ «Мегабанк» значно знизилась, банк залежний від залучених коштів.

Коефіцієнт фінансового важелю у 2016 році зріс у порівнянні із попереднім на 0,38 та відповідає нормативному значенню (від 1 до 20), що свідчить про підвищення ділової активності банку, проте вже у 2017 та 2019 роках спостерігається різке зниження коефіцієнту на 4,17 та 1,86 відповідно від значення попереднього року, а отже, здатність банку залучати кошти на фінансовому ринку погіршилася.

Коефіцієнт достатності капіталу має чітку тенденцію до зростання з незначними коливаннями. Так, значення показника у 2016 році менше значення попереднього періоду на 0,01, у 2017 році показник зів на 0,05 поділок, та при наступному скороченні у 0,02, на кінець періоду становив 0,14. При цьому, він

не входить в межі нормативного значення (не менше 10%) Тобто це свідчить про недостатність можливостей банку сформувати власний капітал.

Коефіцієнт захищеності власного капіталу за аналізований період зріс на 0,83, при цьому у 2016 та 2019 році спостерігалось незначне його скорочення на 0,08 та 0,07 відповідно. При цьому, нормативних значень коефіцієнт досягав у кожному із періоді (не менше 10%), тобто банк враховував інфляційні процеси та розміщував активи у нерухомість цінності та обладнання.

Коефіцієнт захищеності дохідних активів протягом усього аналізованого періоду не відповідав нормативному значення (не менше 10%), і мав чітку тенденцію до зниження з 2016 року. Так до 2019 року він знизився на 0,1% від максимального значення, а отже, чутливі до зміни процентних ставок активи не є захищеними мобільним власним капіталом.

Коефіцієнт мультиплікатора статутного капіталу за досліджуваний період мав загальну тенденцію до скорочення. Незважаючи на збільшення у 2016 та 2018 роках на 2,91 та 2,65 відповідно, у цілому за період показник скоротився на 0,78. Це свідчить про скорочення прибутковості акціонерного капіталу, при цьому, нормативного значення (від 12 до 15) коефіцієнт досягав у 2016 та 2018 роках.

Таким чином, фінансова стійкість банку за більшістю показників досягалася лише у 2015-2017 роках, через значний обсяг непокритого збитку у структурі власного капіталу значення коефіцієнтів у інших періодах не досягають нормативних значень. Тому, банку рекомендується переглянути політику ведення бізнесу.

Ділова активність банку визначає його спроможність залучати, розподіляти та ефективно й раціонально їх використовувати, а показники ділової активності допомагають визначити стан та економічний потенціал банку [79]. Розрахунок показників ділової активності ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки наведено в таблиці Д.2, отримані значення – таблиця 2.2.

Коефіцієнт активності залучення позичених і залучених коштів за досліджуваний період мав чітку тенденцію до скорочення на 0,05 із незначним

зростанням у 2018 році на 0,02 від значення попереднього періоду. Його існуючий рівень свідчить про можливість та бажання банку вживати заходи щодо залучення ресурсів клієнтів. Оптимальним вважається значення 8-8,5, проте отримані значення за досліджуванним банком перевищують оптимальні, що свідчить про підвищення ризикованості банківської діяльності та зниження стабільності.

Таблиця 2.2 – Значення показників ділової активності ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Найменування статті	Рік				
	2015	2016	2017	2018	2019
а) в частині пасивів					
Коефіцієнт активності залучення позичених і залучених коштів	0.91	0.92	0.87	0.89	0.86
Коефіцієнт активності залучення міжбанківських кредитів	0.01	0.02	0.03	0.03	0.01
Коефіцієнт активності залучення строкових депозитів	0.61	0.72	0.72	0.75	0.70
Коефіцієнт активності використання залучених коштів у дохідні активи	0.95	0.97	1.04	0.90	0.94
Коефіцієнт активності використання залучених коштів у кредитний портфель	0.90	0.93	0.82	0.77	0.77
Коефіцієнт активності використання строкових депозитів у кредитний портфель	1.33	1.19	0.99	0.91	0.95
б) в частині активів					
Коефіцієнт рівня дохідних активів	0.86	0.89	0.91	0.80	0.82
Коефіцієнт кредитної активності	0.81	0.85	0.71	0.68	0.67
Коефіцієнт загальної інвестиційної активності в цінні папери і пайову участь	0.04	0.00	0.01	0.01	0.03
Коефіцієнт інвестицій у дохідних активах	0.04	0.00	0.01	0.02	0.04
Коефіцієнт проблемних кредитів	0.07	0.84	1.01	0.12	0.12

Натомість коефіцієнт активності залучення міжбанківських кредитів знаходиться у межах нормативного значення (не більше 30%), і незважаючи на зростання до 2017 року на 0,02, у наступному періоді має тенденцію до зменшення на 0,02. Це свідчить про зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування банку, а саме – міжбанківських кредитів.

Коефіцієнт активності залучення строкових депозитів за досліджуваний період мав тенденцію до зростання до 2018 року (збільшення на 0,14), а у 2019 році його значення скоротилося на 0,05 від він попереднього. Його скорочення свідчить про зменшення ділової активності щодо залучення строкових депозитів.

Коефіцієнт активності використання залучених коштів у дохідні активи до 2017 року мав чітку тенденцію до збільшення (на 0,09), при цьому у наступний рік спостерігалось різке падіння на 0,14, а у 2019 році повторний ріст на 0,04.. Коефіцієнт активності використання залучених коштів у кредитний портфель зростав лише до 2016 року (на 0,03), проте вже у наступні періоди спостерігалось чітке падіння на 0,16. Коефіцієнт активності використання строкових депозитів у кредитний портфель скорочувався до 2018 року на 0,42, а у 2019 році на зріс на 0,04. Зниження цих коефіцієнтів свідчить про послаблення ділової активності банку.

Коефіцієнт рівня дохідних активів до 2017 року збільшувався на 0,05, наступного року зменшився на 0,11 від значення попереднього періоду, а у 2019 році спостерігалось незначне зростання на 0,02. При цьому, у 2017 році його значення було наближеним до оптимального (більше 0,93). Зниження коефіцієнта рівня дохідних активів свідчить про незбалансованість кредитного портфеля банку та відсутність політики управління активами.

Коефіцієнт кредитної активності мав чітку тенденцію до скорочення на 0,14. Оптимальне значення (0,65-0,75) було досягнуто починаючи з 2017 року, а в інших періодах банк вів помірно ризиковану кредитну політику.

Коефіцієнт загальної інвестиційної активності в цінні папери і пайову участь скоротився лише у 2016 році на 0,04, а у наступні періоди мав чітку тенденцію до росту на 0,04, досягши значення базового періоду. Коефіцієнт інвестицій у дохідних активах мав аналогічну тенденцію із більшими темпами зростання у 2018 році.

Коефіцієнт проблемних кредитів за досліджуваний період збільшувався лише до 2017 року (на 0,94), а у наступних періодах спостерігалась стабілізація показника і його скорочення на 0,89. Зростання значення коефіцієнту на початку

періоду має негативний характер і свідчить про підвищення ризиковості кредитного портфеля.

Таким чином, значення коефіцієнтів ділової активності були у межах норми у 2015 та 2017 роках, проте, у 2016 та 2019 спостерігалось їх значне відхилення. Банк має переглянути політику залучення пасивів і розміщення їх у певні групи активів: дохідних активів у цілому, у кредитний та інвестиційні портфелі.

Одним із важливих показників фінансового стану банку є його ліквідність – здатність виконувати свої зобов'язання перед клієнтами і контрагентами в аналізованих періодах [79]. Отримані значення показників ліквідності ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Значення показників ліквідності ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Найменування статті	Рік				
	2015	2016	2017	2018	2019
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	20.12	14.71	13.80	14.35	7.71
Коефіцієнт загальної ліквідності	1.10	1.09	1.15	1.12	1.16
Коефіцієнт співвідношення високоліквідних активів до робочих активів банку	0.13	0.10	0.09	0.10	0.05
Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань	0.95	0.97	1.04	0.90	0.94
Коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів (для визначення незбалансованої ліквідності)	1.33	1.19	0.99	0.91	0.95
Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань	0.15	0.12	0.11	0.12	0.09

Коефіцієнт миттєвої ліквідності за досліджуваний період мав тенденцію до скорочення, що склало 12,41, із незначним зростанням у 2018 році на 0,55, проте за весь аналізований період показник досяг нормативного значення (20%) лише на початок періоду. Це свідчить, що банк не зможе покривати короткострокові платежі за рахунок грошових коштів.

Коефіцієнт загальної ліквідності має тенденцію до зростання у цілому за період на 0,06, проте, у 2016 та 2018 роках спостерігалось його незначне скорочення на 0,01 та 0,03 відповідно до значення попереднього року. При цьому, усі значення аналізованого періоду відповідають нормативним (не менше 40%).

Коефіцієнт співвідношення високоліквідних активів до робочих активів банку за досліджуваний період скоротився на 0,08 із незначним ростом на 0,01 у 2018 році. Оптимальне значення показника становить 20-25%. Так як отримані значення значно нижчі за оптимальні, та мають тенденцію до скорочення, це свідчить про зменшення запасу ліквідності банку.

Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань до 2017 року зріс на 0,9, а у наступному періоді спостерігалось його скорочення на 0,14 із незначним зростанням у 2019 році на 0,04. Тобто, у цілому за період зменшується забезпеченість дохідними активами всіх зобов'язань банку, а нормативне значення (70-80%) не було досягнуто у жодному із періодів.

Коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів має чітку тенденцію до скорочення до 2018 року на 0,42, а у кінцевому періоді спостерігається незначне зростання на 0,04. Це означає, що не усі видані кредити є забезпеченими залученими депозитами, і рівень забезпеченості зменшується, що загрожує незбалансованістю ліквідності.

Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань за досліджуваний період скоротився на 0,06 із незначним ростом у 2018 році на 0,01 від значення попереднього періоду. Тобто, зменшилась частка високоліквідних активів та майна, за допомогою якого банк може погашати зобов'язання.

Таким чином, майже всі показники ліквідності знаходяться у поза межами нормативних значень, хоча й спостерігаються деякі покращення у 2017 році, проте, у цілому банк має проблеми із ліквідністю.

Отже, за результатами всебічного аналізу фінансово-економічного стану діяльності ПАТ КБ «Мегабанк» можна зробити висновок, що банк доволі успішно функціонував у 2015 та 2017 роках, проте у інші періоди спостерігається відхилення від нормативного значення майже за усіма показниками оцінки

фінансового стану установи. При цьому, банк отримував значні збитки протягом декількох років. Тобто, ПАТ КБ «Мегабанк» необхідно зосередитися на покращенні його фінансової стійкості, раціональному розподілі грошових ресурсів між статтями балансу та ефективності роботи у цілому.

2.2 Аналіз прибутку банку як складова управління ним

Аналіз прибутку комерційного банку є однією із основних частин комплексного фінансового аналізу стабільності установи. Будь-який метод аналізу фінансових результатів діяльності банку необхідно розпочинати з аналізу доходів і витрат, що було проведено у попередньому підрозділі. При цьому, більш детальний аналіз буде проводитися на основі дослідження формування та використання прибутку комерційним банком.

Фінансовий стан банку характеризується такими показниками, як доходи, витрати, прибуток або збиток, та результативним показником чистим прибутком чи збитком. Відповідно, прибуток банку формується в результат кредитних, розрахункових, касових операцій та інших видів діяльності банку. Тобто, він відображає ступінь перевищення доходів над витратами установи.

Відповідно, для аналізу прибутку ПАТ КБ «Мегабанк» буде використано декілька методик, що включають вертикальний та горизонтальний аналіз прибутку, аналіз структурних компонентів, показників прибутковості у вигляді оцінки рентабельності установи, а також коефіцієнтів. Так, першочергово оцінимо динаміку та структури прибутку ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки, що наведено в таблиці 2.4.

Відповідно до таблиці, найбільший вплив на формування прибутку мають отримані процентні доходи установи, що протягом досліджуваного періоду мають тенденцію до зростання до 2017 року на 136,4%, а надалі скоротилися на 11,4%. Їх перевищення над другими дохідними статтями відповідає основному

виду діяльності установи – надання кредитно-депозитних послуг. Натомість, банк отримує значну частку доходів за виплатами та комісійними, як допоміжних послуг. Варто зазначити, що обсяги податку значно зменшили отриманий дохід у 2015 та 2018 роках, та становили майже 20% від його вартості. Відповідно, попередній аналіз елементів прибутку установи вказує на його відповідність основному виду діяльності, та значний вплив податкового навантаження на кінцевий фінансовий результат.

Таблиця 2.4 – Динаміка та структура прибутку ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки [70]

Показник	2015	2016	2017	2018	2019
Процентні доходи	652839	829389	890791	809272	789727
Доходи за виплатами та комісійними	138181	182486	202652	231044	260601
Результат від продажу цінних паперів у портфелі Групи на продаж	-147	9	190	115	0
Інші операційні доходи	7890	18300	32062	26590	97016
Прибуток (збиток) до оподаткування	12375	29752	-88965	6257	62573
Всього сукупного (збитку)/доходу за період	10261	39380	-87717	5362	69514

Додатково, доцільно провести аналіз як існуючий грошовий потік установи у вигляді обсягів доходів та витрат, як елементів формування прибутку, впливає на її дієздатність. Ключові коефіцієнти для аналізу представлені на рисунку 2.2.

Відповідно до рисунку, темпи росту витрат значно випереджають темпи росту доходів у 2016, 2018 та 2019 роках, про що свідчить значення коефіцієнту режиму економії, що більше 1. Тобто, така тенденція вказує на те, що діяльність установи має деякі проблеми, пов'язані з ефективністю використання ресурсів та методологією управління ними. При цьому, коефіцієнт дієздатності залишався у межах норми (до 1) до 2017 році, а у наступних періодах спостерігалось його

перевищення нормативного значення на 0,2. Відповідно, ефективність основних напрямків функціонування установи скоротилась, та банк функціонує у збиток.

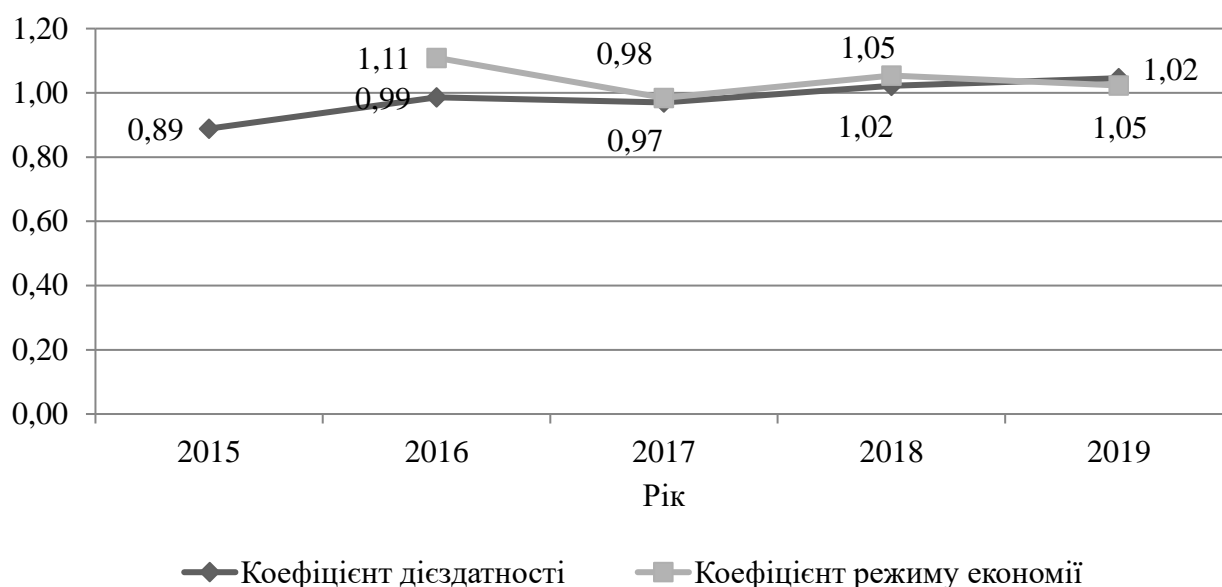

Рисунок 2.2 – Загальна оцінка динаміки витрат та доходів банку ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Будь-яка банківська установа ставить за мету своєї діяльності отримання прибутку. Рівень окупності прибутком статутного і загального капіталу, активів та витрат характеризує рентабельність [79]. Розрахунок основних показників рентабельності для ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки наведено в таблиці 2.5.

Загальний рівень рентабельності до 2016 року мав тенденцію до скорочення на 0,17, при цьому, до 2018 року спостерігалася його нормалізація, про що свідчить ріст на 0,18, а вже у наступному періоді установа була не рентабельною. Тобто, у 2019 році банк отримав 0,08 збитку на 1 грн. вкладеного власного капіталу, що свідчить про неефективність його роботи.

Таблиця 2.5 – Значення показників рентабельності ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Найменування статті	Рік				
	2015	2016	2017	2018	2019

а) рентабельність за доходом					
Загальний рівень рентабельності	0.05	-0.12	0.00	0.06	-0.08
Окупність витрат доходами	1.13	1.01	1.03	0.98	0.96
Чиста процентна маржа	0.02	0.02	0.02	0.02	0.01
Чистий спред	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01
Інший операційний дохід	0.03	0.04	0.05	0.06	0.07
«Мертва точка» прибутковості банку	31.35	-65.56	5.04	60.92	-99.06
Продуктивність праці, млн. грн.	0.05	-0.12	0.00	0.06	-0.08
б) рентабельність по чистому прибутку					
Рентабельність активів, %	0.00	-0.01	0.00	0.01	-0.01
Рентабельність дохідних активів	0.01	-0.01	0.00	0.01	-0.01
Рентабельність загального капіталу	0.00	-0.01	0.00	0.01	-0.01
Рентабельність статутного фонду (акціонерного капіталу)	0.05	-0.13	0.01	0.09	-0.12
Рентабельність діяльності за витратами	0.04	-0.08	0.01	0.06	-0.08

Коефіцієнт окупності витрат доходами показує, що витрати окупалися в повному обсязі у 2015-2017 роках. При цьому, показник має тенденцію до скорочення з 2017 року, де на кінець періоду окупність витрат становила 96%, що на 2% менше значення попереднього року.

Значення чистої процентної маржі протягом досліджуваного періоду залишалось стабільним, окрім 2019 року, де спостерігалось скорочення показника на 0,01. Цей показник відображає ефективність активних операцій банку, визначаючи різницю між процентними доходами та процентними витратами. Його скорочення свідчить про загрозу банкрутства банку.

Чистий спред банку у перші три аналізовані роки залишався стабільно незмінним, а з 2018 року його значення досягло 0,01. При цьому, оптимальне значення показника не менше 1,25% (що досягалось лише у 2018 та 2019 роках). Це свідчить про занадто велику різницю між ставками за активними і пасивними операціями, що призводить до збитків.

Коефіцієнт рентабельності іншого операційного доходу за досліджуваний період мав чітку тенденцію до зростання, збільшення якого склало 0,04 у цілому за період. Це свідчить про збільшення дохідності активів від нетрадиційних послуг.

«Мертва точка» прибутковості банку за досліджуваний період мала значні коливання. До 2016 року спостерігалось стрімке падіння показника на 96,91 %, а

вже у наступних періодах до 2018 року відбувався ріст майже на 126,48% із стрімким скороченням на 159,84% у 2019 році. Цей показник відображає мінімальну маржу для покриття всіх витрат, і його зниження є позитивною тенденцією.

Рівень чистого прибутку на одного середньорічного працівника не мав чіткої динаміки, проте, до 2016 року спостерігалось його скорочення на 0,17 пунктів, із наступним ростом на 0,18 до 2018 року, та стрімким скороченням у 2019 році на 0,14, що пояснюється значним зменшенням чистого прибутку банку.

Рентабельність активів та загального капіталу установи за досліджуваний період коливалась на рівні -0,01-0,01. При цьому, мінімальні значення були досягнуті у 2016 та 2019 роках, а оптимальні показники (не менше 1%) спостерігалися лише у 2018 році, що свідчить про неоптимальну структуру активів та пасивів з погляду доходів та витрат.

Рентабельність дохідних активів значно коливається протягом усього досліджуваного періоду, де у цілому його значення скоротилося на 0,02. Що є негативною тенденцією щодо скорочення віддачі прибутку від дохідних активів установи.

Рентабельність статутного фонду до 2016 року скоротилася на 0,18, при цьому, до 2018 року спостерігався ріст показника на 0,22, а у останньому періоді він досяг від'ємних значень, а отже чистий прибуток не окупував середньорічний акціонерний капітал.

Чистий прибуток банку покривав усі витрати установи лише у 2015, 2017 та 2018 роках, при цьому коефіцієнт рентабельності діяльності за витратами до 2018 року збільшився на 0,02, що є позитивною тенденцією. Проте, у 2019 році його значення знизилось на 0,14 і банк не в змозі покривати свої витрати за рахунок чистого прибутку.

Таким чином, більшість показників рентабельності свідчать про збитковість діяльності та неефективність управління ПАТ КБ «Мегабанк», проте, через значні збитки банку у 2019 році усі коефіцієнти значно нижчі оптимальних

значень. Тобто, банку необхідно запровадити ряд заходів, направлених на збільшення чистого прибутку та доходів і зменшення витрат.

Отже, за результатами всебічного аналізу прибутку від діяльності ПАТ КБ «Мегабанк» можна зробити висновок, що банк доволі успішно функціонував у 2015, 2017 та 2018 роках, проте у 2019 році спостерігається відхилення від нормативного значення майже за усіма показниками оцінки прибутковості. При цьому, банк отримав значні збитки. Тобто, банку необхідно зосередитися на покращенні його фінансової стійкості, раціональному розподілі грошових ресурсів між статтями балансу та ефективності роботи у цілому.

РОЗДІЛ ІІІ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ФАКТОРАМИ, ЩО ЗМЕНШУЮТЬ ПРИБУТОК ПАТ КБ «МЕГАБАНК»

3.1 Оцінювання чинників, що впливають на прибутковість банку

Основним показником, що відображає ефективність діяльності банківської установи є його фінансовий результат (прибуток чи збиток). Саме тому, важливо визначити основні фактори, що впливають на формування дохідних та витратних статей, ресурсної бази, якість кредитного портфелю тощо.

У контексті даного дослідження виникає питання щодо наявності взаємозв'язку між фінансовим результатом банку та впливом факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. Аналіз наявних наукових досліджень за цією тематикою дозволив зробити висновок, що дана проблема не отримала достатнього висвітлення в літературі, та є актуальною і індивідуальною як для економічного середовища окремої країни, так і для банку [77].

Таким чином, визначимо основні етапи дослідження взаємозв'язку між рівнем прибутку ПАТ КБ «Мегабанк» та факторами зовнішнього і внутрішнього впливу.

Етап 1. Визначення вихідних параметрів та об'єктів дослідження.

Об'єктом аналізу буде виступати ПАТ КБ «Мегабанк». Результативним показником, на який будемо досліджувати вплив інших факторів, обираємо фінансовий результат (сукупний прибуток/збиток), так як саме він відображає ефективність роботи банківської установи у цілому. За основні фактори впливу визначаємо: обсяги реального ВВП, рівень інфляції, мінімальну заробітну плату, облікову ставку, номінальний дохід населення, заощадження та витрати населення, прожитковий мінімум, індекс сприяння корупції (CPI), рівень тінізації економіки, обсяги проблемних кредитів банку, обсяги залучених

кредитів та співвідношення депозитів до кредитів. Набір даних за 2015-2019 роки представлено в додатку Ж.

Етап 2. Визначення методології дослідження.

Найбільш оптимальною моделлю для аналізу масиву даних, та визначення взаємозв'язків є кореляційний аналіз. Він дозволить оцінити наскільки тісний зв'язок та як саме фактор впливає на результативний показник банку. При цьому, масив даних об'єднує у собі як просторові дані, так і часові ряди [77].

Одним із елементів, що характеризує взаємозв'язки є регресійна модель, що представлена у формулі 3.1:

$$y_{it} = \alpha + X'_{it}\beta, \quad i= 1, \dots, N; \quad t = 1, \dots, T \quad (3.1)$$

де i – порядковий номер об'єкта дослідження (банку);

α – вільний член;

β – вектор коефіцієнтів виміру $K \times 1$;

$X'_{it} = (X_{1,it}, X_{2,it}, \dots, X_{k,it})$ – вектор-рядок матриці K , пояснення до змінних;

Для аналізу вихідного масиву буде використано програмний комплекс STATA із визначенням декількох змінних, що дозволить прорахувати кореляцію, визначити регресію та отримати інші графічні моделі, що інтерпретують дані.

Етап 3. Ідентифікація параметрів, на основі яких буде проводитися оцінка наявності зв'язку між фінансовим результатом банку та рівнем впливу зовнішніх та внутрішніх факторів.

На основі вхідних даних, було побудовано масив даних, що представлений в додатку Ж.

Етап 4. Проведення розрахунків у програмному комплексі STATA.

Для виявлення стохастичних зв'язків між досліджуваними факторами, побудуємо кореляційну матрицю. При визначенні стохастичних зв'язків між різними факторами є необхідність встановлення виду кореляційної залежності

між результативною ознакою (Y) та факторами, що на неї впливають (X), та описати залежність за допомогою рівняння регресії.

Встановлення виду кореляційної залежності результативної ознаки Y від факторних буде здійснюватися на основі отриманої з вихідних панельних даних матриці кореляції (розрахунки здійснювалися у програмному комплексі STATA), що наведена у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Кореляційна матриця залежності результативної ознаки Y (фінансовий результат) від факторних

	Y	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	X_{12}	X_{13}
Y	1													
X_1	-0.27	1												
X_2	0.99	-0.20	1											
X_3	-0.83	0.47	-0.80	1										
X_4	0.95	-0.05	0.97	-0.72	1									
X_5	-0.57	0.75	-0.52	0.86	-0.44	1								
X_6	0.99	-0.19	0.99	-0.77	0.97	-0.48	1							
X_7	0.99	-0.21	0.99	-0.77	0.96	-0.48	0.99	1						
X_8	0.99	-0.31	0.99	-0.86	0.95	-0.61	0.98	0.98	1					
X_9	0.78	0.12	0.79	-0.80	0.79	-0.42	0.77	0.76	0.79	1				
X_{10}	-0.52	-0.01	-0.53	0.44	-0.38	0.02	-0.53	-0.53	-0.51	-0.59	1			
X_{11}	0.85	-0.30	0.84	-0.98	0.79	-0.76	0.81	0.81	0.88	0.90	-0.49	1		
X_{12}	0.94	-0.09	0.95	-0.70	0.89	-0.31	0.95	0.95	0.92	0.78	-0.74	0.75	1	
X_{13}	-0.06	0.15	-0.06	0.07	0.13	-0.15	-0.07	-0.07	-0.06	-0.07	0.83	-0.06	-0.31	1

Для проведення подальшого об'єктивного аналізу необхідно виключити фактори, що мають несуттєвий зв'язок з результативним (коефіцієнт кореляції менший за 0,5), серед яких X_1 , X_{12} та X_{13} . Окрім цього, доцільно виключити наявність мультиколінеарних зв'язків, що означає тісну лінійну залежність між двома чи декількома змінними. Її наявність призводить до зміщення оцінок параметрів моделі та до значних похибок їх оцінки. Для усунення мультиколінеарності визначаємо фактори, між якими існує тісна залежність (коефіцієнт кореляції більше за 0,7) та виключаємо один із них із дослідження. У нашому випадку прибираємо X_3 та X_6 .

Після виключення факторів, що мають несуттєвий зв'язок (із результативною змінною) та викликають мультиколінеарність, будемо нову кореляційну матрицю (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 – Фінальна кореляційна матриця

	У	X2	X4	X5	X7	X8	X9	X10	X11
У	1								
X2	0.48	1							
X4	0.75	0.86	1						
X5	-0.20	-0.77	-0.48	1					
X7	-0.31	-0.86	-0.62	0.99	1				
X8	0.14	-0.80	-0.43	0.77	0.79	1			
X9	0.00	0.45	0.03	-0.54	-0.52	-0.59	1		
X10	-0.30	-0.98	-0.77	0.81	0.88	0.90	-0.50	1	
X11	-0.09	-0.70	-0.32	0.96	0.93	0.78	-0.74	0.76	1

Аналізуючи таблицю 3.2, бачимо, що мультиколінеарність та фактори, із незначним впливом на результативних показник були виключені. На наступному етапі побудуємо регресійну модель за допомогою програмного комплексу STATA. Так, отримана модель представлена у формулі 3.2.

$$Y = 3517616 + 1,11X_5 - 3755,61X_7 + 2,38X_{10} - 2,27X_{11} \quad (3.2)$$

Економічна інтерпретація рівняння матиме вигляд: зростання обсягу номінального доходу населення на 1 грн. призведе до збільшення обсягу фінансового результату банку на 1,11 грн., прожиткового мінімуму – зменшить на 3755,61 (має найбільший вплив), зміна значення обсягів проблемних кредитів збільшить на 2,38 грн., а обсягів залучених кредитів зменшить на 2,27 грн.

Для перевірки адекватності побудованої регресійної моделі реальному економічному явищу, тобто оцінки вірності вибору форми зв'язку між змінними, доцільно визначити коефіцієнт детермінації (R²). Він пояснює адекватність побудованої моделі, та знаходиться у межах від 0 до 1, при цьому, значення, більші за 0,5 вказують на адекватність моделі (рекомендоване значення більше за 0,7), а значення від 0 до 0,49 – модель є неадекватною [80].

Отримане значення коефіцієнту детермінації у програмному комплексі STATA становить 0,99, що свідчить про адекватність побудованої моделі.

Додатково, включимо графік нормального розподілу для підтвердження, що всі обрані фактори є випадковими величинами. Так, графік представлений на рисунку 3.1.

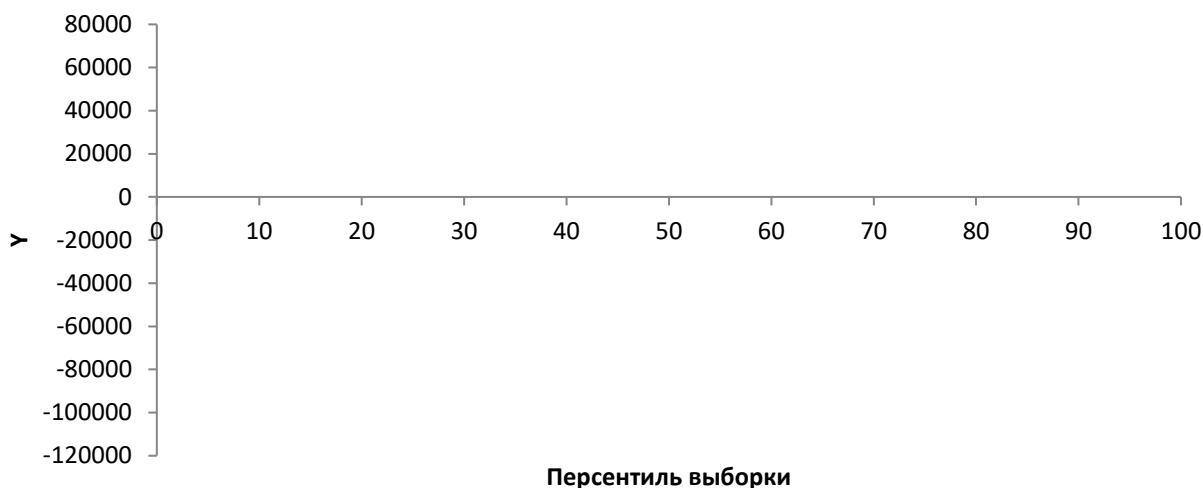

Рисунок 3.1 – Графік нормального розподілу величин для проведеного дослідження

Відповідно, так як точкові значення мають невеликий розкид, це підтверджує наявність нормального закону розподілу.

Таким чином, за результатами проведеного дослідження можна зробити висновок, що існує прямий вплив окремих факторів, що визначають обсяги прибутковості банку. Так, найбільш впливовими визначено номінальний дохід населення, прожитковий мінімум, значення обсягів проблемних кредитів та обсягів залучених кредитів. З огляду на це, з метою збільшення прибутку окремої банківської установи, необхідно приділяти окрему увагу питанням оптимізації кредитної політики установи.

3.2 Методичні засади покращення діючої моделі управління факторами, що зменшують прибуток ПАТ КБ «Мегабанк»

На основі проведеного попереднього дослідження, було виявлено, що прибутковість ПАТ КБ «Мегабанк» залежить як від зовнішніх, так і від внутрішніх факторів впливу. Першочергово, доцільно запропонувати стратегію, що дозволить мінімізувати негативний вплив зовнішніх факторів. Варто зазначити, що безпосередньо банк не має можливості впливати на динаміку зовнішнього середовища, саме тому запропонована стратегія матиме більш превентивну функцію, що буде сфокусована на зменшення збитків установи у випадку настання ризиків.

Відповідно, серед зовнішніх факторів, що мають підлягати регулюванню виділяємо зміну рівня прожиткового мінімуму, що є найвпливовішою статтею, ріст якої скорочує прибутковість банку. Відповідно, для управління негативними наслідками явища, доцільно запровадити модель стрес-тестувань на рівні банку, що дозволить оцінювати тенденції зміни фактору в умовах нестабільності національної економіки.

Доцільність застосування методу стрес-тестувань можна підтвердити тим, що аналізуються не поточні ринкові тенденції та їх вплив на прибуток банку, а фактори з низькою вірогідністю настання. При цьому, метод стрес-тестувань допомагає визначити найбільш вразливі сфери діяльності та окремі операції банку, прибутковість яких може змінитися.

Існують різні підходи та методики проведення стрес-тестувань. Загальна схема проведення стрес-тестувань прибутковості банку зображена на рисунку 3.2

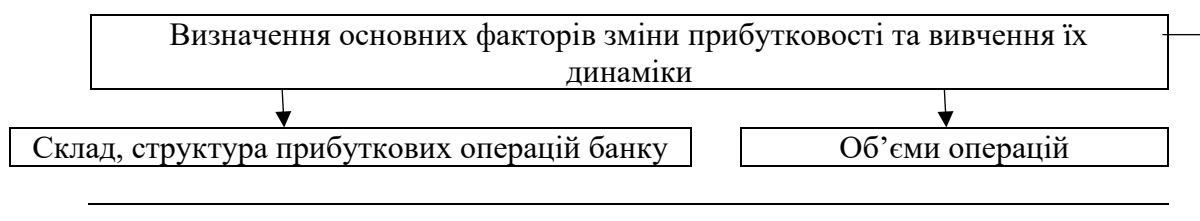

Рисунок 3.2 – Схема проведення стрес-тестувань прибутковості банку (складено автором на основі[83])

Відповідно, представимо методику стрес-тестування впливу зміни мінімального рівня заробітної плати на прибутковість ПАТ КБ «Мегабанк» за сценарієм однофакторної зміни валютного ризику.

Волатильність мінімального рівня заробітної плати можна розрахувати за двома методами: простої плинної середньої (формула 3.3) та експоненціально-зваженої плинної середньої (формула 3.4). При цьому, другий метод розрахунку дає можливість врахувати кластеризацію (тобто, розподіл на періоди низької та високої волатильності) [78].

При проведенні стрес-тестування бажано обрати метод Монте-Карло для прогнозу на умовний термін (T) при збільшенні волатильності мінімального рівня заробітної плати у m разів. При цьому, оцінка має відбуватися у контексті впливу на найбільш прибуткові фінансові операції банку – кредитах, та операцій, що дозволяють сформувати ресурсну базу – депозитах.

Для проведення розрахунків необхідні початкові дані:

- умовні значення ризиковості кредитів та депозитів банку (X);

- значення мінімальної заробітної плати $X^{(i)}$ на j -ту дату (де k – кількість досліджуваних операцій, $1 \leq j \leq n$, $1 \leq i \leq k$);
- термін, при якому можлива різка зміна факторів (T);
- період, за який розглядаються коливання (n);
- умовні значення обсягів кредитів та депозитів банку X у k операціях ($V^{(i)}$) [7].

Для оптимальної оцінки важлива побудова кореляційної матриці з кожної операції установи. Так, середня для дохідності фінансових операцій за різних обсягах мінімальної заробітної плати слід розраховувати за формулою 3.3.

$$\overline{d^{(i)}} = \frac{1}{n-1} \sum_{j=2}^n d_j^{(i)} \quad (3.3)$$

Середньоквадратичне відхилення для дохідності фінансових операцій розраховуємо за формулою 3.4

$$\sigma_{d^{(i)}} = \sqrt{\frac{1}{n-2} \sum_{j=2}^n (d_j^{(i)} - \overline{d^{(i)}})^2} \quad (3.4)$$

Коефіцієнт кореляції, що характеризує дохідність фінансових операцій $X^{(p)}$ та $X^{(q)}$ розраховуємо за формулою 3.5.

$$r_{d^{(p)}d^{(q)}} = \frac{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (X_i^p - \overline{X_i^p}) * (X_i^q - \overline{X_i^q})}{\sigma_{d^{(p)}} * \sigma_{d^{(q)}}} \quad (3.5)$$

Отримаємо кореляційну матрицю:

$$\begin{pmatrix} r_{d^{(1)}d^{(1)}} & r_{d^{(1)}d^{(2)}} & \dots & r_{d^{(1)}d^{(k)}} \\ r_{d^{(2)}d^{(1)}} & r_{d^{(2)}d^{(2)}} & \dots & r_{d^{(2)}d^{(k)}} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ r_{d^{(k)}d^{(1)}} & r_{d^{(k)}d^{(q)}} & \dots & r_{d^{(k)}d^{(k)}} \end{pmatrix}$$

Щоб урахувати дохідність фінансових операцій, необхідно використати метод факторизації Холецького, його суть полягає у розкладі кореляційної матриці на добуток верхньої і нижньої трикутних матриць, за допомогою яких будуються корельовані випадкові числа (формула 3.6) [83].

$$\begin{pmatrix} r_{d^{(1)}d^{(1)}} & r_{d^{(1)}d^{(2)}} & \dots & r_{d^{(1)}d^{(k)}} \\ r_{d^{(2)}d^{(1)}} & r_{d^{(2)}d^{(2)}} & \dots & r_{d^{(2)}d^{(k)}} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ r_{d^{(k)}d^{(1)}} & r_{d^{(k)}d^{(2)}} & \dots & r_{d^{(k)}d^{(k)}} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a_{11} & 0 & \dots & 0 \\ a_{12} & a_{22} & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{1k} & a_{2k} & \dots & a_{kk} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1k} \\ 0 & a_{22} & \dots & a_{2k} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & \dots & a_{kk} \end{pmatrix} \quad (3.6)$$

Значення коефіцієнтів a_{ij} розраховуються за формулами 3.7-3.9. При цьому, значення коефіцієнту a_{11} беремо за 1.

$$a_{1j} = r_{d^{(1)}d^{(j)}}, \quad 2 \leq j \leq k \quad (3.7)$$

$$a_{ii} = \sqrt{1 - \sum_{k=1}^{i-1} a_{ki}^2}, \quad 2 \leq i \leq k \quad (3.8)$$

$$a_{ij} = \frac{1}{a_{ii}} * (r_{d^{(i)}d^{(j)}} - \sum_{k=1}^{i-1} a_{ki}a_{kj}), \quad 2 \leq i \leq k, \quad i+1 \leq j \leq k \quad (3.9)$$

Корельовані випадкові числа $\varepsilon_t^{(i)}$ отримуємо шляхом перемноження множника Холецького та вектора незалежних випадкових чисел η (формула 3.10) [78].

$$\begin{pmatrix} \varepsilon_1^{(1)} \\ \varepsilon_1^{(2)} \\ \dots \\ \varepsilon_1^{(k)} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a_{11} & 0 & \dots & 0 \\ a_{12} & a_{22} & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{1k} & a_{2k} & \dots & a_{kk} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \eta_1^{(1)} \\ \eta_1^{(2)} \\ \dots \\ \eta_1^{(k)} \end{pmatrix} \quad (3.10)$$

Сценарій прогнозних доходів фінансових операцій $X^{(i)}$ через t днів знаходимо за формулою 3.11:

$$P_{1,j}^{(i)} = X_n^{(i)} \exp(m\sigma_{d^{(i)}}\varepsilon_t\sqrt{t}) \quad (3.11)$$

де, $j = n+1$.

Надалі здійснюється нумерація прогнозних значень мінімальної заробітної плати $P_{1,j}^{(i)}$ у порядку спадання, де $P_{\max,j}^{(i)}$ та $P_{\min,j}^{(i)}$ – це найбільший та найменший очікуваний рівень мінімальної заробітної плати $X^{(i)}$ відповідно з ймовірністю 0,99 через t днів. При зміні t від 1 до T – отримаємо прогнозні значення, що представлені в таблиці 3.3 [78].

Таблиця 3.3 – Прогнозні значення валютних курсів

Дата	Найменші прогнозовані дані	Найбільші прогнозовані дані	Дохідність операції $X^{(i)}$
$j = n+1$	$P_{\min,n+1}^{(i)}$	$P_{\max,n+1}^{(i)}$	$X_{n+1}^{(i)}$
$j = n+2$	$P_{\min,n+2}^{(i)}$	$P_{\max,n+2}^{(i)}$	$X_{n+2}^{(i)}$
...
$j = n+T$	$P_{\min,n+T}^{(i)}$	$P_{\max,n+T}^{(i)}$	$X_{n+T}^{(i)}$

Маючи прогнозні значення зміни рівня мінімальної заробітної плати, можемо оцінити вірогідну дохідність фінансових операцій X ($V^{(i)}$) банку.

Розглянутий метод, як один із видів стрес-тестування, доцільно застосовувати безпосередньо на рівні ПАТ КБ «Мегабанк». Банк може оцінити можливі понесені збитки при несприятливих коливаннях мінімального рівня заробітної плати. Доцільність застосування цього методу можна пояснити незалежністю проведення стрес-тестування від зовнішніх регуляторів, можливість оцінити стан банку за умови настання екстремальних подій в умовах нестабільних ринкових умов, що є особливо доцільним для Українського економічного середовища.

Говорячи про вплив якості кредитного портфелю на обсяги прибутку ПАТ КБ «Мегабанк», доцільно запропонувати шляхи покращення стратегічного управління саме на рівні установи. Варто запропонувати докорінно переглянути

існуючі методики формування вартості кредитів. Тобто, однією із причин низької якості кредитного портфелю може бути не коректне співставлення вартості послуги із фінансовим потенціалом позичальників. Саме тому, основною рекомендацією для банку є відхід від ризик-орієнтованої стратегії та закладення мінімальної маржі у вартість кредиту.

Хоча й мінімізація маржі суперечить основній меті створення банку, проте, її зменшення дозволить скоротити фінансовий тягар для позичальників, а отже, і підвищити якість кредитного портфелю.

При цьому, не доцільно повністю відмовлятися від високої маржі. Вона має місце бути у випадка занадто довготермінових кредитах, кредитах із великими ризиками чи сумнівній платоспроможності позичальника, проте, у цілому, варто скоротити частку кредитів із максимальною маржою до мінімально можливої.

Доцільним буде створення основної тарифної сітки для середньостатистичного позичальника із мінімальними тарифами із питомою вагою, відповідній частці визначених клієнтів, та групи високоприбуткових кредитів, із тарифною сіткою, орієнтованою на великі, високоризиковані чи довготермінові кредити.

Визначені рекомендації є актуальними, адже політика «дорогих грошей» не є стимулятором розвитку. Гроші не будуть доступні усім економічним суб'єктам, при цьому, підвищується загроза платоспроможності позичальника та адекватності цін існуючому економічному розвитку країни.

Таким чином, хоча й стрес-тестування не є поширеним методом оцінки валютного ризику банків України, цей метод починає запроваджуватися у національних банках модифікуючись під специфіку національної економіки. Стрес-тестування допомагають висвітлити готовність банків до настання екстремальних ситуацій, оцінити потенційні збитки та розробити стратегії управління цими ризиками та усунення їх наслідків. Відповідно, така політика має поєднуватися із регулюванням процентної ставки, що дозволить зробити гроші доступними, покращити якість кредитного портфелю та зменшити ризики, а відтак і додаткові фінансові втрати, банків.

ВИСНОВОК

Відповідно до проведеного дослідження, сутність поняття прибутку може бути трактована як фінансові накопичення установи у їх грошовому виразі, що створюються за рахунок проведення основної діяльності банком. Тобто, це фінансовий результат, що у числовому вимірі надає характеристику ефективності функціонування установи. Проаналізувавши підходи до визначення факторів зниження прибутковості банку, було виявлено, що їх ключові дефініції залежать від економічного середовища, що було обрано за основу при дослідженнях. Так, автори, що розглядали фактори для країн, із розвинутою економікою схильні до думки, що основними причинами скорочення прибутковості установи є якість внутрішнього управління, ре регулюється рівнем компетентності основних посадових осіб установи. Для країн, чиє економічне середовище все ще розвивається, прерогативну роль у прибутковості установи мають зовнішні фактори, серед яких найбільш впливові загальні економічні показники. При цьому, специфіка та роль держави щодо діяльності банків може виступати у якості інструменту регулювання їх прибутковості.

Розглядаючи економічне середовище України, більшість авторів наукових робіт вказують на виключній важливості факторів зовнішнього впливу, як ключових аспектів зменшення прибутковості установи. Так, було виділено основні групи, серед яких економічні фактори є найбільш впливовими. До них можна віднести рівень ВВП, тінізації економіки, показники, що характеризують дохід населення та юридичних осіб, а також рівень інфляції. Серед групи політичних факторів виділено політичну кризу, до якої віднесено військовий стан та рівень корумпованості. До групи технічних факторів включено слабкий рівень розвитку технологій в банківському секторі України, що не відповідає

світовим тенденціям. До соціальних – фінансове положення громадян України та їх рівень фінансової культури.

Провівши оцінку фінансово-господарського стану ПАТ КБ «Мегабанк», можна зробити висновок, що у 2015, 2017 та 2018 роках банк отримував значні прибутки, усі показники, що характеризують фінансово-економічний стан були або у межах нормативних, або мали не критичне відхилення від них. Проте, вже у 2016 та 2019 роках, через минулі негативні коливання економічної ситуації у країні та халатність попереднього керівництва, банк отримав значні збитки, через це майже всі показники фінансово-економічного стану банку значно відхилялися від нормативних.

Для оцінки поточного стану прибутковості ПАТ КБ «Мегабанк» було проведено аналіз деяких показників, що характеризують прибуток. За результатами отриманого аналізу, було виявлено, що діяльність була рентабельною лише у 2005, 2017 та 2018 роках. При цьому, показники, що її характеризують знаходилися на достатньо низькому рівні. Натомість, у 2016 та 2019 роках банк отримав значні збитки, що свідчить про неефективність існуючої стратегії управління установою.

На основі звітності ПАТ КБ «Мегабанк» було проведено дослідження впливу деяких факторів, що впливають на прибутковість установи. За допомогою розрахунків у програмному комплексі СТАТА, було визначено, що зростання обсягу номінального доходу, прожиткового мінімуму, зміна значення обсягів проблемних кредитів, а також обсягів залучених кредитів зменшить має найбільший вплив на обсяг прибутку установи.

Для виключення факторів зменшення прибутку банку, було запропоновано деякі методики її стабілізації:

- використання методу стрес-тестувань на рівні установи для виключення ризиків, пов'язаних із зміною рівня мінімальної заробітної плати;
- оздоровлення кредитного портфелю через посилення контролю за мінімальними вимогами до позичальників;

– покращення кредитного портфелю за рахунок його страхування та резервування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Adeolu A. M. Asset Quality and Bank Performance: A Study of Commercial Banks in Nigeria. *Research Journal of Finance and Accounting*. 2014. № 18. P. 39-44.
2. Ahmad, R. & Matemilola, R. A. Determinants of Bank Profits and Net Interest Margins. *Business*. 2013. P. 228-248.
3. Ali K., Akhtar M.F, & Ahmed, H. F. Bank-Specific and Macroeconomic Indicators of Profitability – Empirical Evidence from the Commercial Banks of Pakistan. *International Journal of Business and Social Science*. 2011. №6. P. 235-242.
4. Amoah J. O. & Ibrahim M. Income diversification and profitability of banks: Evidence from Ghana's banking sector. *African Review of Economics and Finance*. 2019. №2. P. 293-315.
5. Anbar A. & Alper D. Bank Specific and Macroeconomic Determinants of Commercial Bank Profitability: Empirical Evidence from Turkey. *Business and Economics Research Journal*. 2011. №2. P. 139-152.
6. Apergis, N. Bank profitability over different business cycles regimes: evidence from panel threshold models. *Banks and Bank Systems*. 2009. №9. P. 59-70.
7. Aslam, E., Ijaz, F., & Iqbal, A. Does Working Capital and Financial Structure Impact Profitability of Islamic and Conventional Banks Differently? *Islamic Banking and Finance Review*. 2016. №3. P. 50-67.
8. Barth J. R., Lin C., Ma, Y., Seade J., & Song F. M. Do bank regulation, supervision and monitoring enhance or impede bank efficiency? *Journal of Banking & Finance*. 2013. №8. 2879-2892.
9. Belotti, F., Ilardi, G., Daidone, S., & Atella, V. Stochastic Frontier Analysis Using Stata. *Stata Journal*. 2012. №13. P. 719-758.
10. Bhatti S., Tariq N., Rizwan M., Ajmal M., Aslam A. R., & Javed K. Impact Of Risk Management On Profitability Of Banks. *Malaysian E Commerce Journal*. 2019. №3. P. 22-26.

11. Boateng, K. Determinants of Bank Profitability: A Comparative Study of Indian and Ghanaian Banks. *JETIR*. 2018. №5. P. 643-654.
12. Borio C., Gambacorta L., & Hofmann B. The influence of monetary policy on bank profitability. *International Finance*. 2017. № 20. P. 48-63.
13. Bouzgarroua H., Joudaa S., & Louhichib W. Bank profitability during and before the financial crisis: Domestic versus foreign banks. *Research in International Business and Finance*. 2018. № 44. P. 26-39.
14. Chortareas G., Girardone C., & Ventouri A. Bank supervision, regulation, and efficiency: Evidence from the European Union. *Journal of Financial Stability*. 2012. №4. P. 292-302.
15. Ćuraka M., Poposki K., & Pepur S. Profitability Determinants of the Macedonian Banking Sector in Changing Environment. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2012. №44. P. 406-416.
16. De Guindos, L. Challenges for bank profitability. *Speech Vice-President of the ECB, at the XXVI Santander Iberian Conference*. Madrid, 2020.
17. Dietrich A., & Wanzenried G. Determinants of bank profitability before and during the crisis: Evidence from Switzerland. *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*. 2011. №3. P. 307-327.
18. Djalilov K, & Piesse J. What matters most? *Research in International Business and Finance*. 2016. P. 69-82.
19. Djalilov, K., & Piesse J. Determinants of bank profitability in transition countries:
20. Fiordelisi F. Marques-Ibanez D., & Molyneux, P. Efficiency and risk in European banking. *Journal of Banking & Finance*. 2011. № 5. P. 1315-1326.
21. Franklin, J. Rostom, M, & Thwaites, G. When banks say “No”: how the credit crunch lowered UK productivity. *Journal of Financial Services Research*. 2016. №57. P. 149-179.
22. Fu X., Lin Y., & Molyneux P. Bank competition and financial stability in Asia Pacific. *Journal of Banking & Finance*. 2014. №38. P. 64-77.

23. Gani, A. S. M., & Machmud R. The Influence of Intellectual Capital on the Profitability of Banking Companies. *Jambura Science Of Management*. 2020. №1. P. 1-7.
24. Ghadimia M., Taghavib M. & Kassaipourc N. A study on the effect of different factors on profitability of banking system. *Management Science Letters*. 2012. №2. 1849-1854.
25. Guisse M. L. Financial Performance of the Malaysian Banking Industry: Domestic vs Foreign Banks: master thesis. Malaysia, 2012. 53p
26. Gul, S., Irshad, F., & Zaman, K. Factors Affecting Bank Profitability in Pakistan. *The Romanian Economic Journal*. 2011. №39. P. 61-87.
27. Hassan Al-Tamimi H. A., Charif H. Multiple approaches in performance assessment of UAE commercial banks. *International Journal of Islamic and Middle Eastern Finance and Management*. 2011. №4. P. 74-82.
28. Hena S., Saeed A., & Raze H. Determinants of Profitability in Banking Sector: An Evidence from Pakistan. *European Scientific Journal*. 2019. №7. P. 35-48.
29. Irsova, Z. Measuring Bank Efficiency: master thesis. Prague, 2009. 126p.
30. Jahan, N. Determinants of Profitability of Banks: Evidence from Islamic Banks of Bangladesh. *Bank Parikrama*. 2014. №1. P. 136-149.
31. Kashif M. Factors Affecting the Profitability of Banks in Developing Countries. *International Journal of Business & Management*. 2019. №2. P. 74-91.
32. Klein, P. O. & Weill, L. *Bank Profitability and Economic Growth*. Macrofinance. 2019.
33. Laeven L., Ratnovski L., & Tong H. Bank size, capital, and systemic risk: Some international evidence. *Journal of Banking & Finance*. 2016. №69. P. 525-534.
34. Lee C., & Hsieh M. The impact of bank capital on profitability and risk in Asian banking. *Journal of International Money and Finance*. 2013. №32. P. 251-281.
35. Linh D.H. Impact of Capital on Profitability of Banks: Evidence from Vietnamese Commercial Banks. *Journal of Economics and Business*. 2019. №2. 379-395.

36. Louzis D. P., Vouldis A. T. & Metaxas V. L. Macroeconomic and bank-specific determinants of non-performing loans in Greece: A comparative study of mortgage, business and consumer loan portfolios. *Journal of Banking & Finance*. 2012. №4. P. 1012-1027.
37. Mestin, E. A. Factors Affecting Profitability of Commercial Banks in Ethiopia. *IJRAR*. 2019. №6. P. 881-891.
38. My S.T. Profitability And Bank Stability: Empirical Evidence In Viet Nam. *International Conference On Advances In Economics, Social Science and Human Behaviour Study*. 2020. №10. P. 11-17.
39. Naceur S. B. & Omran M. The effects of bank regulations, competition, and financial reforms on banks' performance. *Emerging Markets Review*. 2011. №12. P. 1-20.
40. Nam, P. H. The Global Financial Crisis And Bank Profitability In Vietnam: A Bayesian Approach. *Finance & Banking*. 2020. №2, P. 289-312.
41. Nwaubani A. N. Internal Environment And Profitability Of Banks: The Terminal Benefits Nexus. *International Journal of Business and Management Review*. 2019. №7. P. 16-41.
42. Olweny, T., & Shiphoo, T. M. Effects Of Banking Sectoral Factors On The Profitability Of Commercial Banks In Kenya. *Economics and Finance Review*. 2011. №5. P. 1-30.
43. Öndeş T. & Osman A. B. Is Liquidity An Influencing Factor For Profitability Of Banks? An Empirical Study. *IBAD Journal of Social Sciences*. 2020. №7. P. 2-12.
44. Ong, T. S, Lim Y T., & Teh B. H. A Comparison on Efficiency of Domestic and Foreign Banks in Malaysia: A DEA Approach. *Business Management Dynamics*. 2011. №4. P. 33-49.
45. Ongore V. O. & Kusa G. B. Determinants of Financial Performance of Commercial Banks in Kenya. *International Journal of Economics and Financial Issues*. 2013. №1. 237-252.

46. Owoputi. J. A. Kayode, O. F., & Adeyefa, F. A. Bank Specific, Industry Specific and Macroeconomic Determinants of Bank Profitability in Nigeria. *European Scientific Journal*. 2014. № 25. P. 408-423/
47. Paliwal, R., Chouhan, V. & Naghshbandi, N. A study of factors affecting growth of banks operating in India. *International Journal of Research in Finance and Marketing*. 2017. №7. P. 121-140.
48. Paradia J.C., Rouattb S., & Zhua H. Two-stage evaluation of bank branch efficiency using data envelopment analysis. *Omega*. 2011. №39. P. 99-109.
49. Pastor, D., & Marobhe, M. The Determinants of the Commercial Banks Profitability in Tanzania: Panel Evidence. *European Journal of Business and Management*. 2015. №13. P. 213-234.
50. Petria, N, Capraru, B. & Ihnatov, I. Determinants of banks' profitability: evidence from EU 27 banking systems. *Procedia Economics and Finance*. 2015, №20, 518-524.
51. Rahman, S., Ali Jan, F., Iqbal, K., & Ali, Z. Parameters of conventional and Islamic Bank's profitability in Pakistan: Evaluation of Internal Factor. *Research Journal of Finance and Accounting*. 2012. №3. P. 11-19.
52. Ranajee B.B. Factors Influencing Profitability of Banks in India. *Scientific Research Publishing*. 2018. №8. P. 3046-3061.
53. Rehan M., Khan M. I., & Khan, M. K. Effect of Corporate Social Responsibility on Profitability of Banks. *European Academic Research*. 2018. №7. P. 3763-3782.
54. Said R. M. & Tumin M. H. Performance and Financial Ratios of Commercial Banks in Malaysia and China: scholar article. *Malasia*, 2010. 12p.
55. Shawtaria A. F., Saiti B., Abdul Razakc S. H., Ariff M. The impact of efficiency on discretionary loans/finance loss provision: A comparative study of Islamic and conventional banks. *Borsa Istanbul Review*. 2015. №4. P. 272-282.
56. Shuaib S. N. Impacts of internal and external factors on profitability of banks in Nigeria. *International Journal of Social Sciences and Entrepreneurship*. 2014. №9. P. 1-21.

57. Siddiqua1, A., Chowdhury, N. H, Haque Chowdhur A. S. M., Mainuddin, & Rahman, L. Impact of Internal Factors on the Profitability of Banks: A Case of Commercial Banks in Bangladesh. *Asian Business Consortium*. 2014. №7. P. 7-14.

58. Spong, K., Sullivan, R. J., & Young, R.D. What makes a bank efficient? □A look at financial characteristics and bank management and ownership structure. *Financial Industry Perspectives*. 1995. 19 p.

59. Sufian F. Profitability of the Korean Banking Sector: Panel Evidence on Bank-Specific and Macroeconomic Determinants. *Journal of Economics and Management*. 2011. № 1. P. 43-72.

60. Sufian, F. Kamarudin, F & Mohd Noor N.H.H. Revenue Efficiency and Returns to Scale in Islamic Banks: Empirical Evidence from Malaysia. *Journal of Economic Cooperation and Development*. 2014. №35. P. 47-80.

61. Trujillo-Ponce, A. What Determines The Profitability Of Banks? Evidence From Spain. *Accounting & Finance*. 2013. № 53. P. 561-568.

62. Waemustafa W., & Sukri, S. Bank Specific and Macroeconomics Dynamic Determinants of Credit Risk in Islamic Banks and Conventional Banks. *International Journal of Economics and Financial Issues*. 2015. №5. P. 476-481.

63. Wang K., Huang W., Wu J., & Liu Y. Efficiency measures of the Chinese commercial banking system using an additive two-stage DEA. *Omega*. 2014. №44. P. 5-20.

64. Wozniowska, G. Methods of Measuring the Efficiency of Commercial Banks: An Example of Polish Banks. *Ekonomika*. 2008. №84. P. 84-90.

65. Xu, T., Hu, K., & Das, U.S. Bank Profitability and Financial Stability. *IMF Working Paper*. 2019. 50p.

66. Xuezhi Q., & Dickson P. Commercial banks profitability position: The case of Tanzania. *International Journal of Business and Management*. 2012. №7.

67. Архів статистичної інформації [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України // Офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>. – 10.12.2020. – Назва з екрану. (74)

68. Архів статистичної інформації [Електронний ресурс] / Мінфін // Офіційний сайт. – Режим доступу : <https://index.minfin.com.ua/>. – 10.12.2020. – Назва з екрану. (75)

69. Архів статистичної інформації [Електронний ресурс] / Національний банк України // Офіційний сайт. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/>. – 10.12.2020. – Назва з екрану. (76)

70. Архів статистичної інформації [Електронний ресурс] / МегаБанк // Офіційний сайт. – Режим доступу : <https://www.megabank.ua/ua/>. – 10.12.2020. – Назва з екрану.

71. Барилюк І.В., Рубаха М.В. Діагностика впливу факторів економічного середовища на формування фінансового капіталу компаній. *Фінанси інституційних секторів економіки*. 2013. №9. С. 104-117. (71)

72. Белоярська Т.С. Використання DEA-моделей при погодження інтересів податкових органів та платників податків. *Фінанси*. 2017. №4. С. 44-53.

73. Бойко А.С. Фактори впливу на забезпечення банківської ліквідності в Україні. *Агросвіт*. 2018. №11. С. 43-47.

74. Карчева, Г. Т. Системно-Синергетичний Підхід До Оцінки Ефективності Функціонування Та Розвитку Банківських Систем. *Вісник Української академії банківської справи*. 2008. №2.

75. Корженко К.А. Підходи до класифікації факторів, що впливають на стійкість банківської установи. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. №12. С. 191-195. (72)

76. Прасолова С.П. Ефективність банківської системи України : актуальні аспекти її регулювання. Функціонування банківського сектору та кредитної кооперації: теорія і практика: Монографія за наук. ред. проф. Брітченка І.Г./ Брітченко І.Г., Пантелеймоненко А.О., Прасолова С.П., Нікітін А.В., Чижевська М.Б., Захарченко О.М. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2010. – 152 с. (С.8-41) (80)

77. Ратнікова Т.А. Аналіз панельних даних [Текст] : метод. вказівки / Т.А. Ратнікова, К.К. Фурманов. – М. : Вища школа економіки, 2014. – 373 с.

78. Сергієва О.С. Використання методів якості управління грошовими потоками банків при визначенні динамічного векторного показника / О.С. Сергієва // Глобальні та національні проблеми економіки. 2014. №2. С. 1150-1154.
79. Сич О.А, Романюк В. Ю. Оцінка прибутковості банківської системи України. *Young Scientist*. 2018. №10, С. 881-884.
80. Спірідонов С. Б., Булатова І. Г., Постніков В. М. Аналіз підходів до вибору вагових коефіцієнтів критеріїв методом парного порівняння критеріїв. *Науковедуніе*. 2017. №6. С. 1-24.
81. Тищенко О.І. Визначення впливу ресурсної бази на прибуток банку з використанням моделі кореляційно-регресійного аналізу. *Економіка і суспільство*. 2017. №10. С. 683-688.
82. Фатюха В., Подоляк О. Удосконалення методів управління прибутковістю банків. *Економічний аналіз*. 2013. №12. С. 111-116.
83. Федоров Е. Практическое применение метода Value-at-Risk для оценки и прогнозирования рыночного риска [Текст] / Е. Федоров // Финансовые риски. – 2017. № 4. С. 67–73.
84. Висоцька Я. В., Белова І. В. Дослідження факторів зниження прибутковості банків в Україні. Результати апробації основних положень кваліфікаційної роботи: Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України : збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної online конференції : (м. Суми, 19–20 листопада 2020 року) / Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС» Сумського державного університету. – Суми :Сумський державний університет, 2020. – С. 36-39.

ДОДАТКИ

Додаток А

Річна звітність ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки [70]

Таблиця А.1 – Баланс ПАТ КБ «Мегабанк» станом на 31.12.2015, тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
Активи			
1	Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	1013487	777256
2	Заборгованість банків	78903	108880
3	Кредити та аванси клієнтам	7223790	5745323
4	Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	19360	14774
5	Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	300285	-
6	Передоплата з поточного податку на прибуток	4274	129
7	Відстрочений податковий актив	-	8754
8	Основні засоби та нематеріальні активи	186188	180108
9	Інші фінансові активи та інші активи	47651	47542
10	Усього активів	8873938	6882766
Зобов'язання			
11	Заборгованість перед банками та фінансовими організаціями	362	-
12	Заборгованість перед НБУ	-	176981
13	Кошти клієнтів	5428656	3715143
14	Власні боргові цінні папери та інші позикові кошти	5601	12147
15	Інші залучені кошти	1996755	1783488
16	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	58	4234
17	Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	1278	-
18	Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	16453	11620
19	Субординований борг	592865	496232
20	Усього зобов'язань	8042028	6199845
Власний капітал			
21	Статутний капітал	592533	482924
22	Емісійні різниці	138	138
23	Нерозподілений прибуток (непокритий біток) та резервні та інші фонди Групи	172492	148371
24	Резерв переоцінки нерухомості	50390	50390
25	Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	16357	1098
26	Всього капіталу	831910	682921
27	Всього зобов'язань та власного капіталу	8873938	6882766

Таблиця А.2 – Звіт про фінансові результати ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015 рік, тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
1	Процентні доходи	829389	652839
2	Процентні витрати	-647838	-442463
3	Чистий процентний дохід	181551	210376
4	Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам	-36296	-41683
5	Чисті процентні доходи після вирахування резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам	145255	168693
6	Доходи за виплатами та комісійними	182486	138181
7	Витрати за виплатами та комісійними	-17811	-12046
8	Збитки мінус прибутки від операцій з іноземною валютою	24239	9914
9	Збитки мінус прибутки від переоцінки іноземної валюти	-72890	-53873
10	Доходи/(витрати), які виникають під час первісного визначення фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	-	-18927
11	Результат від продажу цінних паперів у портфелі Групи на продаж	9	-147
12	(Знецінення)/сторно знецінення цінних паперів у портфелі Групи на продаж	75	-579
13	Відрахування до резервів за зобов'язаннями	-118	821
14	Інші операційні доходи	18300	7890
15	Витрати на персонал, адміністративні та інші операційні витрати	-249793	-227552
16	Прибуток (збиток) до оподаткування	29752	12375
17	Доходи/(витрати) з податку на прибуток	-5631	-3065
18	Прибуток/(збиток) від діяльності, що триває	24121	931
19	Чистий (збиток)/прибуток за рік	24121	9310
20	Інші сукупні доходи (збитки)	15259	951
21	Всього сукупного (збитку)/доходу за період	39380	10261
22	Базисний та скоригований (збиток)/дохід на акцію щодо прибутку, який належить власникам Банку (у гривнях на акцію)	0,0387	0,0183

Таблиця А.3 – Звіт про рух грошових коштів ПАТ КБ «Мегабанк»
за 2015 рік, тис. грн.

Рядо к	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
1	2	3	4
Грошові потоки від операційної діяльності			
1	Проценти отримані	767654	577572
2	Проценти сплачені	-683921	-406423
3	Виплати та комісійні отримані	182010	136475
4	Виплати та комісійні сплачені	-17811	-12046
5	Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою	299863	1620
6	Інші операційні доходи отримані	10393	8281
7	Сплачені витрати, пов'язаних з персоналом	-110236	-115568
8	Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат, пов'язаних з персоналом	-126392	-101774
9	Податок на прибуток	-3920	-5232
10	Грошові потоки, використані в операційній діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях	317640	82905
11	Чисте збільшення/(зменшення) коштів в інших банках	59911	52308
12	Чисте збільшення/(зменшення) кредитів та заборгованості клієнтів	-345386	642848
13	Чисте збільшення/(зменшення) обов'язкових резервів у НБУ	-	69561
14	Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових активів та інших активів	1718	3685
15	Чисте збільшення/(зменшення) коштів інших банків	100242	-25226
16	Чисте збільшення/(зменшення) заборгованості перед НБУ	-176981	176981
17	Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів	1164835	-845561
18	Чисте збільшення/(зменшення) боргових цінних паперів, що емітовані Групою	-	-13401
19	Чисте (зменшення)/збільшення резервів зобов'язань та відрахувань, інших фінансових зобов'язань, інших зобов'язань та резервів за зобов'язаннями	3948	2732
20	Чисті грошові кошти, (використані)/отримані в операційній діяльності	1125921	146832
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
21	Надходження від продажу інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	10756	275
22	Надходження від інвестиційних цінних паперів, що утримуються для погашення	-300000	-
23	Придбання основних засобів	-20296	-7337
24	Дивіденди отримані	3341	5451
25	Придбання нематеріальних активів	7279	-
26	Чисті грошові кошти, отримані від інвестиційної діяльності	-1256	-405
Грошові потоки від фінансової діяльності			
27	Отримання інших залучених коштів	246016	250861
28	Повернення інших залучених коштів	-872401	-329318
29	Емісія простих акцій	109609	-

Продовження таблиці А.3.

1	2	3	4
30	Отримання субординованого боргу	10288	74626
31	Повернення субординованого боргу	-181133	-
32	Погашення боргових цінних паперів, що емітовані банком	-6346	-1021
33	Чисті грошові кошти, (використані)/отримані від фінансової діяльності	-693967	-4852
34	Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти	104447	116656
35	Чисте (зменшення)/збільшення грошових коштів та їх еквівалентів	236231	256620
36	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	777256	520636
37	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	1013487	777256

Таблиця А.4 – Баланс ПАТ КБ «Мегабанк» станом на 31.12.2016, тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
Активи			
1	Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	767577	1013487
2	Заборгованість банків	179983	78903
3	Кредити та аванси клієнтам	7695512	7223790
4	Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	38436	19360
5	Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	300285
6	Передоплата з поточного податку на прибуток	4982	4274
7	Відстрочений податковий актив	-	-
8	Основні засоби та нематеріальні активи	200588	186188
9	Інші фінансові активи та інші активи	116379	47651
10	Усього активів	9003457	8873938
Зобов'язання			
11	Заборгованість перед банками та фінансовими організаціями	7333	362
12	Заборгованість перед НБУ	-	-
13	Кошти клієнтів	6440016	5428656
14	Власні боргові цінні папери та інші позикові кошти	-	5601
15	Інші залучені кошти	1587765	1996755
16	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	197	58
17	Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	4528	1278
18	Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	13841	16453
19	Субординований борг	202326	592865
20	Усього зобов'язань	8256006	8042028
Власний капітал			
21	Статутний капітал	592533	592533
22	Емісійні різниці	138	138
23	Нерозподілений прибуток (непокритий біток) та резервні та інші фонди Групи	83886	172492
24	Резерв переоцінки нерухомості	50390	50390
25	Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	20504	16357
26	Всього капіталу	747451	831910
27	Всього зобов'язань та власного капіталу	9003457	8873938

Таблиця А.5 – Звіт про фінансові результати ПАТ КБ «Мегабанк» за 2016 рік, тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
1	Процентні доходи	890791	829389
2	Процентні витрати	-749087	-647838
3	Чистий процентний дохід	141704	181551
4	Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам	-106009	-36296
5	Чисті процентні доходи після вирахування резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам	35695	145255
6	Доходи за виплатами та комісійними	202652	182486
7	Витрати за виплатами та комісійними	-27030	-17811
8	Збитки мінус прибутки від операцій з іноземною валютою	10430	24239
9	Збитки мінус прибутки від переоцінки іноземної валюти	-6148	-72890
10	Доходи/(витрати), які виникають під час первісного визначення фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	-3793	-
11	Результат від продажу цінних паперів у портфелі Групи на продаж	190	9
12)Знецінення/сторно знецінення цінних паперів у портфелі Групи на продаж	-	75
13	Відразування до резервів за зобов'язаннями	52	-118
14	Інші операційні доходи	32062	18300
15	Витрати на персонал, адміністративні та інші операційні витрати	-333075	-249793
16	Прибуток (збиток) до оподаткування	-88965	29752
17	Доходи/(витрати) з податку на прибуток	1248	-5631
18	Прибуток/(збиток) від діяльності, що триває		24121
19	Чистий (збиток)/прибуток за рік		24121
20	Інші сукупні доходи (збитки)		15259
21	Всього сукупного (збитку)/доходу за період	-87717	39380
22	Базисний та скоригований (збиток)/дохід на акцію щодо прибутку, який належить власниками Банку (у гривнях на акцію)		0,0387

Таблиця А.6 – Звіт про рух грошових коштів ПАТ КБ «Мегабанк»
за 2016 рік, тис. грн.

Рядо к	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
1	2	3	4
Грошові потоки від операційної діяльності			
1	Проценти отримані	886603	767654
2	Проценти сплачені	-820374	-683921
3	Виплати та комісійні отримані	202628	182010
4	Виплати та комісійні сплачені	-28321	-17811
5	Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою	10430	299863
6	Інші операційні доходи отримані	11377	10393
7	Сплачені витрати, пов'язаних з персоналом	-136051	-110236
8	Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат, пов'язаних з персоналом	-176060	-126392
9	Податок на прибуток	-569	-3920
10	Грошові потоки, використані в операційній діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях	-50337	317640
11	Чисте збільшення/(зменшення) коштів в інших банках	-94075	59911
12	Чисте збільшення/(зменшення) кредитів та заборгованості клієнтів	-138090	-345386
13	Чисте збільшення/(зменшення) обов'язкових резервів у НБУ	-	-
14	Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових активів та інших активів	889	1718
15	Чисте збільшення/(зменшення) коштів інших банків	6790	100242
16	Чисте збільшення/(зменшення) заборгованості перед НБУ	-	-176981
17	Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів	644176	1164835
18	Чисте збільшення/(зменшення) боргових цінних паперів, що емітовані Групою	-	-
19	Чисте (зменшення)/збільшення резервів зобов'язань та відрахувань, інших фінансових зобов'язань, інших зобов'язань та резервів за зобов'язаннями	-4035	3948
20	Чисті грошові кошти, (використані)/отримані в операційній діяльності	365318	1125921
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
21	Надходження від продажу інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	294	10756
22	Надходження від інвестиційних цінних паперів, що утримуються для погашення	300000	-300000
23	Придбання основних засобів	-33550	-20296
24	Дивіденди отримані	24566	3341
25	Придбання нематеріальних активів	-	7279
26	Чисті грошові кошти, отримані від інвестиційної діяльності	-4922	-1256
Грошові потоки від фінансової діяльності			
27	Отримання інших залучених коштів	199737	246016
28	Повернення інших залучених коштів	-819472	-872401
29	Емісія простих акцій	-	109609

Продовження таблиці А.6.

1	2	3	4
30	Отримання субординованого боргу	-	10288
31	Повернення субординованого боргу	-333496	-181133
32	Погашення боргових цінних паперів, що емітовані банком	-5404	-6346
33	Чисті грошові кошти, (використані)/отримані від фінансової діяльності	-958635	-693967
34	Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти	61019	104447
35	Чисте (зменшення)/збільшення грошових коштів та їх еквівалентів	-245910	236231
36	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	1013487	777256
37	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	767577	1013487

Таблиця А.7 – Баланс ПАТ КБ «Мегабанк» станом на 31.12.2017, тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
Активи			
1	Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	634634	767577
2	Заборгованість банків	276790	179983
3	Кредити та аванси клієнтам	6539106	7695512
4	Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	103582	38436
5	Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	-
6	Передоплата з поточного податку на прибуток	5870	4982
7	Відстрочений податковий актив	-	-
8	Основні засоби та нематеріальні активи	226558	200588
9	Інші фінансові активи та інші активи	1396832	116379
10	Усього активів	9183372	9003457
Зобов'язання			
11	Заборгованість перед банками та фінансовими організаціями	-	7333
12	Заборгованість перед НБУ	-	-
13	Кошти клієнтів	6603770	6440016
14	Власні боргові цінні папери та інші позикові кошти	-	-
15	Інші залучені кошти	1166946	1587765
16	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	38	197
17	Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	5114	4528
18	Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	58452	13841
19	Субординований борг	183528	202326
20	Усього зобов'язань	8017848	8256006
Власний капітал			
21	Статутний капітал	784014	592533
22	Емісійні різниці	138	138
23	Операції з акціонерами	104200	
24	Нерозподілений прибуток (непокритий біток) та резервні та інші фонди Групи	206989	83886
25	Резерв переоцінки нерухомості	50390	50390
26	Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	19793	20504
27	Всього капіталу	1165524	747451
28	Всього зобов'язань та власного капіталу	9183372	9003457

Таблиця А.9 – Звіт про фінансові результати ПАТ КБ «Мегабанк» за 2017 рік, тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
1	Процентні доходи	809272	890791
2	Процентні витрати	-645482	-749087
3	Чистий процентний дохід	163790	141704
4	Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам	44982	-106009
5	Чисті процентні доходи після вирахування резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам	168772	35695
6	Доходи за виплатами та комісійними	231044	202652
7	Витрати за виплатами та комісійними	-22212	-27030
8	Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	6918	
9	Збитки мінус прибутки від операцій з іноземною валютою	8772	10430
10	Збитки мінус прибутки від переоцінки іноземної валюти	-40588	-6148
11	Доходи/(витрати), які виникають під час первісного визначення фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	-	-3793
12	Результат від продажу цінних паперів у портфелі Групи на продаж	115	190
13)Знецінення)/сторно знецінення цінних паперів у портфелі Групи на продаж	-1696	-
14	Відразування до резервів за зобов'язаннями	-4227	52
15	Інші операційні доходи	26590	32062
16	Витрати на персонал, адміністративні та інші операційні витрати	-367181	-333075
17	Прибуток (збиток) до оподаткування	6257	-88965
18	Доходи/(витрати) з податку на прибуток	-895	1248
19	Прибуток/(збиток) від діяльності, що триває		
20	Чистий (збиток)/прибуток за рік		
21	Інші сукупні доходи (збитки)	7981	4147
22	Всього сукупного (збитку)/доходу за період	5362	-87717
23	Базисний та скоригований (збиток)/дохід на акцію щодо прибутку, який належить власникам Банку (у гривнях на акцію)	0,0095	0,1410

Таблиця А.9 – Звіт про рух грошових коштів ПАТ КБ «Мегабанк»
за 2017 рік, тис. грн.

Рядо к	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
1	2	3	4
Грошові потоки від операційної діяльності			
1	Проценти отримані	767918	886603
2	Проценти сплачені	-651208	-820374
3	Виплати та комісійні отримані	230291	202628
4	Виплати та комісійні сплачені	-22290	-28321
5	Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою	8722	10430
6	Інші операційні доходи отримані	21207	11377
7	Сплачені витрати, пов'язаних з персоналом	-140250	-136051
8	Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат, пов'язаних з персоналом	-204303	-176060
9	Податок на прибуток	-2	-569
10	Грошові потоки, використані в операційній діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях	17003	-50337
11	Чисте збільшення/(зменшення) коштів в інших банках	-71073	-94075
12	Чисте збільшення/(зменшення) кредитів та заборгованості клієнтів	52211	-138090
13	Чисте збільшення/(зменшення) обов'язкових резервів у НБУ	117877	-
14	Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових активів та інших активів	117887	889
15	Чисте збільшення/(зменшення) коштів інших банків	-17558	6790
16	Чисте збільшення/(зменшення) заборгованості перед НБУ	-	-
17	Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів	183219	644176
18	Чисте збільшення/(зменшення) боргових цінних паперів, що емітовані Групою	-	-
19	Чисте (зменшення)/збільшення резервів зобов'язань та відрахувань, інших фінансових зобов'язань, інших зобов'язань та резервів за зобов'язаннями	17108	-4035
20	Чисті грошові кошти, (використані)/отримані в операційній діяльності	298791	365318
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
21	Надходження від продажу інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	132	294
22	Надходження від інвестиційних цінних паперів, що утримуються для погашення	-	300000
23	Придбання основних засобів	-36400	-33550
24	Дивіденди отримані	9569	24566
25	Придбання нематеріальних активів	15391	-
26	Чисті грошові кошти, отримані від інвестиційної діяльності	-18137	-4922
Грошові потоки від фінансової діяльності			
27	Отримання інших залучених коштів	166366	199737
28	Повернення інших залучених коштів	-646764	-819472
29	Емісія простих акцій	-	-

Продовження таблиці А.9.

30	Отримання субординованого боргу	-	-
31	Повернення субординованого боргу	-36421	-333496
32	Отримання фінансової допомоги акціонерів	104200	-
33	Погашення боргових цінних паперів, що емітовані банком	-	-5404
34	Чисті грошові кошти, (використані)/отримані від фінансової діяльності	-412619	-958635
35	Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти	10330	61019
36	Чисте (зменшення)/збільшення грошових коштів та їх еквівалентів	-132943	-245910
37	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	767577	1013487
38	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	634634	767577

Таблиця А.10 – Баланс ПАТ КБ «Мегабанк» станом на 31.12.2018,

тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
Активи			
1	Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	790757	634634
2	Заборгованість банків	273547	276790
3	Кредити та аванси клієнтам	6771633	6539106
4	Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	129958	103582
5	Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	-
6	Передоплата з поточного податку на прибуток	4785	5870
7	Відстрочений податковий актив	3417	-
8	Основні засоби та нематеріальні активи	290945	226558
9	Інвестиційна нерухомість	914289	-
10	Інші фінансові активи та інші активи	715775	1396832
11	Усього активів	9895106	9183372
Зобов'язання			
12	Заборгованість перед банками та фінансовими організаціями	-	-
13	Заборгованість перед НБУ	-	-
14	Кошти клієнтів	7418185	6603770
15	Власні боргові цінні папери та інші позикові кошти	-	-
16	Інші залучені кошти	1104128	1166946
17	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	-	38
18	Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	-	5114
19	Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	104621	58452
20	Субординований борг	192365	183528
21	Усього зобов'язань	8819299	8017848
Власний капітал			
22	Статутний капітал	819220	784014
23	Емісійні різниці	10182	138
24	Операції з акціонерами	102200	104200
25	Нерозподілений прибуток (непокритий біток) та резервні та інші фонди Групи	-20006	206989
26	Резерв переоцінки нерухомості	49871	50390
27	Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	22340	19793
28	Всього капіталу	1075807	1165524
29	Всього зобов'язань та власного капіталу	9895106	9183372

Таблиця А.11 – Звіт про фінансові результати ПАТ КБ «Мегабанк» за 2018 рік, тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
1	Процентні доходи	789727	809272
2	Процентні витрати	-616736	-645482
3	Чистий процентний дохід	172991	163790
4	Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам	2482	44982
5	Чисті процентні доходи після вирахування резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам	175473	168772
6	Доходи за виплатами та комісійними	260601	231044
7	Витрати за виплатами та комісійними	-35864	-22212
8	Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	-50811	6918
9	Збитки мінус прибутки від операцій з іноземною валютою	11518	8772
10	Збитки мінус прибутки від переоцінки іноземної валюти	1357	-40588
11	Доходи/(витрати), які виникають під час первісного визначення фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	123550	-
12	Результат від продажу цінних паперів у портфелі Групи на продаж	-	115
13	(Знецінення)/сторно знецінення цінних паперів у портфелі Групи на продаж	-	-1696
14	Відрахування до резервів за зобов'язаннями	-	-4227
15	Інші операційні доходи	97016	26590
16	Витрати на персонал, адміністративні та інші операційні витрати	-520267	-367181
17	Прибуток (збиток) до оподаткування	62573	6257
18	Доходи/(витрати) з податку на прибуток	6941	-895
19	Прибуток/(збиток) від діяльності, що триває		
20	Чистий (збиток)/прибуток за рік		
21	Інші сукупні доходи (збитки)		7981
22	Всього сукупного (збитку)/доходу за період	69514	5362
23	Базисний та скоригований (збиток)/дохід на акцію щодо прибутку, який належить власникам Банку (у гривнях на акцію)	0,1690	0,0095

Таблиця А.12 – Звіт про рух грошових коштів ПАТ КБ «Мегабанк»
за 2018 рік, тис. грн.

Рядо к	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
1	2	3	4
Грошові потоки від операційної діяльності			
1	Проценти отримані	754853	767918
2	Проценти сплачені	-586600	-651208
3	Виплати та комісійні отримані	260179	230291
4	Виплати та комісійні сплачені	-34971	-22290
5	Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою	91272	8722
6	Результат від продажу фінансових активів	10932	-
7	Результат від торгових операцій з фінансовими інструментами	10932	-
8	Інші операційні доходи отримані	91272	21207
9	Сплачені витрати, пов'язаних з персоналом	-172806	-140250
10	Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат, пов'язаних з персоналом	-317836	-204303
11	Податок на прибуток	-1487	-2
12	Грошові потоки, використані в операційній діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях	-35784	17003
13	Чисте збільшення/(зменшення) коштів в інших банках	-10194	-71073
14	Чисте збільшення/(зменшення) кредитів та заборгованості клієнтів	-612897	52211
15	Чисте збільшення/(зменшення) обов'язкових резервів у НБУ	11095	117877
16	Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових активів та інших активів	-	117887
17	Чисте збільшення/(зменшення) коштів інших банків	4204	-17558
18	Чисте збільшення/(зменшення) заборгованості перед НБУ	-	-
19	Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів	884821	183219
20	Чисте збільшення/(зменшення) боргових цінних паперів, що емітовані Групою	-	-
21	Чисте (зменшення)/збільшення резервів зобов'язань та відрахувань, інших фінансових зобов'язань, інших зобов'язань та резервів за зобов'язаннями	34285	17108
22	Чисті грошові кошти, (використані)/отримані в операційній діяльності	275530	298791
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
23	Надходження від продажу інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	9923	132
24	Надходження від інвестиційних цінних паперів, що утримуються для погашення	-	-
25	Придбання основних засобів	-41734	-36400
26	Дивіденди отримані	4036	9569
27	Придбання нематеріальних активів	4667	15391
28	Чисті грошові кошти, отримані від інвестиційної діяльності	-25608	-18137
Грошові потоки від фінансової діяльності			

Продовження таблиці А.12.

1	2	3	4
29	Отримання інших залучених коштів	736321	166366
30	Повернення інших залучених коштів	-762653	-646764
31	Емісія простих акцій	-	-
32	Отримання субординованого боргу	-	-
33	Повернення субординованого боргу	-	-36421
34	Отримання фінансової допомоги акціонерів	-	104200
35	Погашення боргових цінних паперів, що емітовані банком	-	-
36	Чисті грошові кошти, (використані)/отримані від фінансової діяльності	-24332	-412619
37	Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти	-46092	10330
38	Чисте (зменшення)/збільшення грошових коштів та їх еквівалентів	156123	-132943
39	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	634634	767577
40	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	790757	634634

Таблиця А.13 – Баланс ПАТ КБ «Мегабанк» станом на 31.12.2019,

тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
Активи			
1	Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	407191	790757
2	Заборгованість банків	117657	273547
3	Кредити та аванси клієнтам	6469969	6771633
4	Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	286865	129958
5	Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	-
6	Передоплата з поточного податку на прибуток	4003	4785
7	Відстрочений податковий актив	265	3417
8	Основні засоби та нематеріальні активи	312328	290945
9	Інвестиційна нерухомість	1077693	914289
10	Інші фінансові активи та інші активи	1049512	715775
11	Усього активів	9725484	9895106
Зобов'язання			
12	Заборгованість перед банками та фінансовими організаціями	-	-
13	Заборгованість перед НБУ	-	-
14	Кошти клієнтів	6811609	7418185
15	Власні боргові цінні папери та інші позикові кошти		-
16	Інші залучені кошти	1022093	1104128
17	Зобов'язання з оренди	37927	-
18	Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток		-
19	Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	145772	104621
20	Субординований борг	382760	192365
21	Усього зобов'язань	8400161	8819299
Власний капітал			
22	Статутний капітал	969917	819220
	Незарєєстрований акціонерний капітал	68700	
23	Емісійні різниці	132720	10182
24	Операції з акціонерами	104200	102200
25	Нерозподілений прибуток (непокритий біток) та резервні та інші фонди Групи	-70940	-20006
26	Резерв переоцінки нерухомості	49871	49871
27	Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	50855	22340
28	Всього капіталу	1325323	1075807
29	Всього зобов'язань та власного капіталу	9725484	9895106

Таблиця А.14 – Звіт про фінансові результати ПАТ КБ «Мегабанк» за 2019 рік, тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
1	Процентні доходи	814017	789727
2	Процентні витрати	-705688	-616736
3	Чистий процентний дохід	108329	172991
4	Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам	-111711	2482
5	Чисті процентні доходи після вирахування резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам	-3382	175473
6	Доходи за виплатами та комісійними	324932	260601
7	Витрати за виплатами та комісійними	-40216	-35864
8	Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	-20748	-50811
9	Збитки мінус прибутки від операцій з іноземною валютою	19829	11518
10	Збитки мінус прибутки від переоцінки іноземної валюти	-8149	1357
11	Доходи/(витрати), які виникають під час первісного визначення фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	34843	
12	Результат від продажу цінних паперів у портфелі Групи на продаж	47993	123550
13	(Знецінення)/сторно знецінення цінних паперів у портфелі Групи на продаж		-
14	Відрахування до резервів за зобов'язаннями		-
15	Інші операційні доходи	121620	97016
16	Витрати на персонал, адміністративні та інші операційні витрати	-572069	-520267
17	Прибуток (збиток) до оподаткування	-95347	62573
18	Доходи/(витрати) з податку на прибуток	-11445	6941
19	Прибуток/(збиток) від діяльності, що триває		
20	Чистий (збиток)/прибуток за рік		
21	Інші сукупні доходи (збитки)		
22	Всього сукупного (збитку)/доходу за період	-106792	69514
23	Базисний та скоригований (збиток)/дохід на акцію щодо прибутку, який належить власникам Банку (у гривнях на акцію)	-0,2208	0,1690

Таблиця А.15 – Звіт про рух грошових коштів ПАТ КБ «Мегабанк»
за 2019 рік, тис. грн.

Рядо к	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
1	2	3	4
Грошові потоки від операційної діяльності			
1	Проценти отримані	801551	754853
2	Проценти сплачені	-692313	-586600
3	Виплати та комісійні отримані	305404	260179
4	Виплати та комісійні сплачені	-39921	-34971
5	Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою	19829	91272
6	Результат від продажу фінансових активів	-	10932
7	Результат від торгових операцій з фінансовими інструментами	-20748	10932
8	Інші операційні доходи отримані	166151	91272
9	Сплачені витрати, пов'язаних з персоналом	-199517	-172806
10	Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат, пов'язаних з персоналом	-338043	-317836
11	Податок на прибуток	-2340	-1487
12	Грошові потоки, використані в операційній діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях	1053	-35784
13	Чисте збільшення/(зменшення) коштів в інших банках	126500	-10194
14	Чисте збільшення/(зменшення) кредитів та заборгованості клієнтів	-489545	-612897
15	Чисте збільшення/(зменшення) обов'язкових резервів у НБУ	-244722	11095
16	Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових активів та інших активів	-	-
17	Чисте збільшення/(зменшення) коштів інших банків	-	4204
18	Чисте збільшення/(зменшення) заборгованості перед НБУ	-	-
19	Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів	-19882	884821
20	Чисте збільшення/(зменшення) боргових цінних паперів, що емітовані Групою	-	-
21	Чисте (зменшення)/збільшення резервів зобов'язань та відрахувань, інших фінансових зобов'язань, інших зобов'язань та резервів за зобов'язаннями	36689	34285
22	Чисті грошові кошти, (використані)/отримані в операційній діяльності	-590887	275530
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
23	Надходження від продажу інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	36651	9923
	Придбання цінних паперів	-80000	
24	Надходження від інвестиційних цінних паперів, що утримуються для погашення		-
25	Придбання основних засобів	-33621	-41734
	Надходження від реалізації інвестиційної нерухомості	3462	
26	Дивіденди отримані		4036
27	Придбання нематеріальних активів		4667

Продовження таблиці А.15.

1	2	3	4
28	Чисті грошові кошти, отримані від інвестиційної діяльності	-8819	-25608
Грошові потоки від фінансової діяльності			
29	Отримання інших залучених коштів	280145	736321
30	Повернення інших залучених коштів	-118222	-762653
	Отримання незареєстрованого акціонерного капіталу	116000	
	Повернення незареєстрованого акціонерного капіталу	-45300	
31	Емісія простих акцій		-
32	Отримання субординованого боргу	117458	-
33	Повернення субординованого боргу	-20153	-
34	Отримання фінансової допомоги акціонерів		-
35	Погашення боргових цінних паперів, що емітовані банком		-
36	Чисті грошові кошти, (використані)/отримані від фінансової діяльності	327928	-24332
37	Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти	-40027	-46092
38	Чисте (зменшення)/збільшення грошових коштів та їх еквівалентів	-383566	156123
39	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	790757	634634
40	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	407191	790757

Додаток Б

Аналіз активів та пасивів ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Таблиця Б.1 – Динаміка та структура пасивів ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Пасиви	2015		2016		2017		2018		2019		Темп росту, %				
	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	в порівнянні з попереднім роком				за весь період аналізу
											2015	2016	2017	2018	
Зобов'язання	8042028	90.63	8256006	91.70	8017848	87.31	8819299	89.13	8400161	86.37	102.66	97.12	110.00	95.25	104.45
Власний капітал	831910	9.37	747451	8.30	1165524	12.69	1075807	10.87	1325323	13.63	89.85	155.93	92.30	123.19	159.31
Усього	8873938	100.00	9003457	100.00	9183372	100.00	9895106	100.00	9725484	100.00	101.46	102.00	107.75	98.29	109.60

Таблиця Б.2 – Динаміка та структура власного капіталу ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Власний капітал	2015		2016		2017		2018		2019		Темп росту, %				
	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	в порівнянні з попереднім роком				за весь період аналізу
											2015	2016	2017	2018	
Статутний капітал	592533	71.23	592533	79.27	784014	67.27	819220	76.15	969917	73.18	100	132.316	104.49	118.40	118.40
Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди	66885	8.04	71032	9.50	174521	14.97	184593	17.16	406346	30.66	106.2	245.693	105.77	220.13	220.13
Нерозподілений прибуток/збиток	172492	20.73	83886	11.22	206989	17.76	-20006	-1.86	-70940	-5.35	48.6318	246.75	-9.67	354.59	354.59
Усього власного капіталу	831910	100.00	747451	100.00	1165524	100.00	1075807	100.00	1325323	100.00	89.8476	155.933	92.30	123.19	123.19

Таблиця Б.3 – Динаміка та структура зобов'язань ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Зобов'язання	2015		2016		2017		2018		2019		Темп росту, %				
	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	в порівнянні з попереднім роком				за весь період аналіз у
											2015	2016	2017	2018	
Заборгованість перед банками та фінансовими організаціями	362	0.00	7333	0.09	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2025.69	0.00	0	0	0.00
Кошти клієнтів	5428656	67.50	6440016	78.00	6603770	82.36	7418185	84.11	6811609	81.09	118.63	102.54	112.33	91.82	125.48
Власні боргові цінні папери та інші позикові кошти	5601	0.07	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0.00	0!	0	0	0.00
Інші залучені кошти	1996755	24.83	1587765	19.23	1166946	14.55	1104128	12.52	1060020	12.62	79.52	73.50	94.62	96.01	53.09
Поточне зобов'язання з податку на прибуток	58	0.00	197	0.00	38	0.00	0	0.00	0	0.00	339.66	19.29	0.00	0	0.00
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	1278	0.02	4528	0.05	5114	0.06	0	0.00	0	0.00	354.30	112.94	0.00	0	0.00
Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	16453	0.20	13841	0.17	58452	0.73	104621	1.19	145772	1.74	84.12	422.31	178.99	139.33	885.99
Субординований борг	592865	7.37	202326	2.45	183528	2.29	192365	2.18	382760	4.56	34.13	90.71	104.82	198.98	64.56
Усього зобов'язань	8042028	100.00	8256006	100.00	8017848	100.00	8819299	100.00	8400161	100.00	102.66	97.12	110.00	95.25	104.45

Таблиця Б.4 – Динаміка та структура активів ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Активи	2015		2016		2017		2018		2019		Темп росту, %				
	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	в порівнянні з попереднім роком				за весь період аналізу
											2015	2016	2017	2018	
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	1013487	11.42	767577	8.53	634634	6.91	790757	7.99	407191	4.19	75.74	82.68	124.60	51.49	40.18
Заборгованість банків	78903	0.89	179983	2.00	276790	3.01	273547	2.76	117657	1.21	228.11	153.79	98.83	43.01	149.12
Кредити та аванси клієнтам	7223790	81.40	7695512	85.47	6539106	71.21	6771633	68.43	6469969	66.53	106.53	84.97	103.56	95.55	89.56
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	19360	0.22	38436	0.43	103582	1.13	129958	1.31	286865	2.95	198.53	269.49	125.46	220.74	1481.74
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	300285	3.38	0	#0!	0	0	0	0	0	0	0	0!	0	0	0
Передоплата з поточного податку на прибуток	4274	0.05	4982	0.06	5870	0.06	4785	0.05	4003	0.04	116.57	117.82	81.52	83.66	93.66
Відстрочений податковий актив	0	0	0	0!	0	0	3417	0.03	265	0.00	0	0!	0	7.76	0
Інвестиційна нерухомість	0	0.00	0	0.00	0	0.00	914289	9.24	1077693	11.08	0	0	0!	117.87	0!
Основні засоби та нематеріальні активи	186188	2.10	200588	2.23	226558	2.47	290945	2.94	312328	3.21	107.73	112.95	128.42	107.35	167.75
Інші фінансові активи та інші активи	47651	0.54	116379	1.29	1396832	15.21	715775	7.23	1049512	10.79	244.23	1200.24	51.24	146.63	2202.50
Усього активів	8873938	100.00	9003457	100.00	9183372	100.00	9895106	100.00	9725484	100.00	101.46	102.00	107.75	98.29	109.60

Додаток В

Аналіз доходів та витрат ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Таблиця В.1 – Динаміка та структура доходів ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Власний капітал	2015		2016		2017		2018		2019		Темп росту, %				
	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	в порівнянні з попереднім роком				за весь період аналізу
											2015	2016	2017	2018	
Процентні доходи	829389	80.51	890791	79.15	809272	75.85	789727	68.83	814017	64.58	107.40	90.85	97.58	103.08	98.15
Доходи за виплатами та комісійними	182486	17.71	202652	18.01	231044	21.66	260601	22.71	324932	25.78	111.05	114.01	112.79	124.69	178.06
Інші операційні доходи	18300	1.78	32062	2.85	26590	2.49	97016	8.46	121620	9.65	175.20	82.93	364.86	125.36	664.59
Усього доходів	1030175	100.00	1125505	100.00	1066906	100.00	1147344	100.00	1260569	100.00	109.25	94.79	107.54	109.87	122.36

Таблиця В.2 – Динаміка та структура витрат ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Власний капітал	2015		2016		2017		2018		2019		Темп росту, %				за весь період аналізу
	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	в порівнянні з попереднім роком				
											2015	2016	2017	2018	
Процентні витрати	-647838	70.77	-749087	67.53	-645482	62.37	-616736	52.58	-705688	53.54	115.63	86.17	95.55	114.42	108.93
Витрати за виплатами та комісійними	-17811	1.95	-27030	2.44	-22212	2.15	-35864	3.06	-40216	3.05	151.76	82.18	161.46	112.13	225.79
Адміністративні та інші операційні витрати	-249793	27.29	-333075	30.03	-367181	35.48	-520267	44.36	-572069	43.41	133.34	110.24	141.69	109.96	229.02
Витрати з податку на прибуток	-915442	100.00	-1109192	100.00	-1034875	100.00	-1172867	100.00	-1317973	100.00	121.16	93.30	113.33	112.37	143.97
Усього витрат	-647838	70.77	-749087	67.53	-645482	62.37	-616736	52.58	-705688	53.54	115.63	86.17	95.55	114.42	108.93

Додаток Г

Алгоритм розрахунку показників фінансово-економічного стану банку

Таблиця Г.1 – Алгоритм розрахунку й економічний зміст показників фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності та рентабельності банку [5, 6, 7, 8]

Показник	Умовні позначення	Алгоритм розрахунку	Економічний зміст показника
1	2	3	4
Коефіцієнти фінансової стійкості			
Коефіцієнт надійності	K_H	$K_H = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Залучені кошти}}$	Рівень залежності банку від залучених коштів
Коефіцієнт фінансового важеля	$K_{ФВ}$	$K_{ФВ} = \frac{\text{Залучені кошти}}{\text{Власний капітал}}$	Здатність банку залучати кошти на фінансовому ринку
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів – достатність капіталу	$K_{УК}$	$K_{УК} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Активи загальні}}$	Розкриває достатність сформованого власного капіталу в активізації та покритті різних ризиків
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	$K_{ЗВК}$	$K_{ЗВК} = \frac{\text{Капіталізовані активи}}{\text{Власний капітал}}$	Відображає, яку частину капіталу розміщено в нерухомість (майно).
Коефіцієнт захищеності дохідних активів	$K_{ЗДА}$	$K_{ЗДА} = \frac{\text{Власний капітал} - \text{Недохідні активи} - \text{Збитки}}{\text{Дохідні активи}}$	Сигналізує про захист дохідних активів (що чутливі до зміни процентних ставок) мобільним власним капіталом
Коефіцієнт мультиплікатора статутного капіталу	$K_{МК}$	$K_{МК} = \frac{\text{Активи загальні}}{\text{Акціонерний капітал}}$	Відображає ступінь покриття активів капіталом
Коефіцієнти ділової активності			
а) в частині пасивів			
Коефіцієнт активності залучення позичених і залучених коштів	$K_{ЗК}$	$K_{ЗК} = \frac{\text{Залучені кошти}}{\text{Загальні пасиви}}$	Відображає питому вагу залучених коштів у загальних пасивах

Продовження таблиці Г.1

1	2	3	4
Коефіцієнт активності залучення міжбанківських кредитів	$K_{ЗМБК}$	$K_{ЗМБК} = \frac{\text{Міжбанківські кредити}}{\text{Загальні пасиви}}$	Відображає питому вагу одержаних міжбанківських кредитів у загальних пасивах
Коефіцієнт активності залучення строкових депозитів	$K_{ЗСД}$	$K_{ЗСД} = \frac{\text{Строкові депозити}}{\text{Загальні пасиви}}$	Відображає питому вагу строкових депозитів у загальних пасивах
Коефіцієнт активності використання залучених коштів у дохідні активи	$K_{ЗДВ}$	$K_{ЗДВ} = \frac{\text{Дохідні активи банку}}{\text{Залучені кошти}}$	Відображає співвідношення дохідних активів і залучених коштів
Коефіцієнт активності використання залучених коштів у кредитний портфель	$K_{ЗКР}$	$K_{ЗКР} = \frac{\text{Кредитний портфель}}{\text{Залучені кошти}}$	Відображає питому вагу кредитного портфеля у залучених коштах
Коефіцієнт активності використання строкових депозитів у кредитний портфель	$K_{ДСКР}$	$K_{ДСКР} = \frac{\text{Кредитний протфель}}{\text{Депозити строкові}}$	Відображає співвідношення кредитного портфелю та строкових депозитів
б) в частині активів			
Коефіцієнт рівня дохідних активів	$K_{ДА}$	$K_{ДА} = \frac{\text{Дохідні активи}}{\text{Загальні активи}}$	Показує частку активів банку, що приносять банку дохід в загальних активах
Коефіцієнт кредитної активності	$K_{КРА}$	$K_{КРА} = \frac{\text{Кредитний портфель}}{\text{Загальні активи}}$	Показує ризиковість кредитної політики
Коефіцієнт загальної інвестиційної активності в цінні папери і пайову участь	$K_{ІН}$	$K_{ІН} = \frac{\text{Портфель цінних паперів та паїв}}{\text{Загальні активи}}$	Показує питому вагу портфеля цінних паперів і паїв у загальних активах
Коефіцієнт інвестицій у дохідних активах	$K_{ІДВ}$	$K_{ІДВ} = \frac{\text{Інвестиції}}{\text{Дохідні активи}}$	Відображає питому вагу інвестицій у дохідних активах
Коефіцієнт проблемних кредитів	$K_{ПКР}$	$K_{ПКР} = \frac{\text{Проблемні кредити}}{\text{Кредитний портфель}}$	Показує питому вагу проблемних (прострочених і безнадійних) кредитів у кредитному портфелі в цілому

Продовження таблиці Г.1

Коефіцієнти ліквідності			
1	2	3	4
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	K_{ML}	$K_{ML} = \frac{\text{Кошти у касі} + \text{Кореспондентські рахунки}}{\text{Депозити}}$	Встановлюється для контролю за здатністю банку забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань за рахунок високоліквідних активів
Коефіцієнт загальної ліквідності	$K_{ЗЛ}$	$K_{ЗЛ} = \frac{\text{Активи загальні}}{\text{Зобов'язання}}$	Характеризує максимальну можливість банку в погашенні зобов'язань всіма активами
Коефіцієнт співвідношення високоліквідних активів до робочих активів банку	$K_{ВЛА/РА}$	$K_{ВЛА/РА} = \frac{\text{Високоліквідні активи}}{\text{Робочі активи}}$	Дає змогу оцінити частку високоліквідної частини активів у робочих активах
Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань	$K_{РЛ}$	$K_{РЛ} = \frac{\text{Дохідні активи}}{\text{Зобов'язання}}$	Характеризує забезпечення дохідними активами банку його загальних зобов'язань і сповіщає про часткове погашення зобов'язань банку поверненнями дохідних активів
Коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів (для визначення незбалансованої ліквідності)	$K_{СКЗД}$	$K_{СКЗД} = \frac{\text{Видані кредити}}{\text{Залучені депозити}}$	Розкриває, наскільки видані кредити забезпечені всіма залученими депозитами (чи є незбалансована ліквідність)
Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань	$K_{ГЛЗ}$	$K_{ГЛЗ} = \frac{\text{Високоліквідні активи} + \text{Майно}}{\text{Загальні зобов'язання}}$	Розкриває здатність банку погашати зобов'язання високоліквідними активами та через продаж майна

Продовження таблиці Г.1

Коефіцієнти рентабельності			
а) рентабельність за доходом			
1	2	3	4
Загальний рівень рентабельності	K ₁	$K_1 = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Власний капітал}}$	Розмір прибутку на 1 грн власного капіталу
Окупність витрат доходами	K ₂	$K_2 = \frac{\text{Дохід}}{\text{Витрати}}$	Розмір доходу на 1 грн. витрат
Чиста процентна маржа	K ₃	$K_3 = \frac{\text{Процентні доходи} - \text{Процентні витрати}}{\text{Середні загальні активи}}$	Розкриває рівень дохідності активів від процентної різниці
Інший операційний дохід	K ₄	$K_4 = \frac{\text{Дохід інший}}{\text{Активи загальні}}$	Свідчить про рівень дохідності активів від інших нетрадиційних послуг і інших доходів
«Мертва точка» прибутковості банку	K ₅	$K_5 = \frac{\text{Витрати непроцентні} - \text{Непроцентні доходи}}{\text{Активи загальні} - \text{Активи недоходні}}$	Показує мінімальну дохідну маржу для покриття всіх витрат, після чого банк починає заробляти прибуток
Продуктивність праці середньорічного працівника	K ₆	$K_6 = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньорічна чисельність працівників}}$	Рівень чистого прибутку на одного середньорічного працівника
б) рентабельність по чистому прибутку			
Рентабельність активів	K ₇	$K_7 = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньорічні активи загальні}}$	Рівень окупності чистим прибутком середньорічних активів у цілому
Рентабельність дохідних активів	K ₈	$K_8 = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньорічні активи дохідні}}$	Рівень окупності чистим прибутком середньорічних дохідних активів
Рентабельність загального капіталу	K ₉	$K_9 = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньорічний загальний капітал}}$	Рівень окупності чистим прибутком середньорічного загального капіталу
Рентабельність статутного фонду (акціонерного капіталу)	K ₁₀	$K_{10} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньорічний акціонерний капітал}}$	Рівень окупності чистим прибутком середньорічного акціонерного капіталу
Рентабельність діяльності за витратами	K ₁₁	$K_{11} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Витрати загальні}}$	Рівень окупності чистим прибутком усіх витрат банку

Додаток Д

Аналіз показників фінансово-економічного стану банку

Таблиця Д.1 – Динаміка показників фінансової стійкості ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Найменування статті	Рік					Відхилення у порівнянні із попереднім роком				Відхилення за весь період
	2015	2016	2017	2018	2019					
						2016	2017	2018	2019	
Вихідні дані										
Власний капітал	831910	747451	1165524	1075807	1325323	89.85	155.93	92.30	123.19	159.31
Залучені кошти	8042028	8256006	8017848	8819299	8400161	102.66	97.12	110.00	95.25	104.45
Активи загальні	8873938	9003457	9183372	9895106	9725484	101.46	102.00	107.75	98.29	109.60
Капіталізовані активи	186188	200588	226558	1205234	1390021	107.73	112.95	531.98	115.33	746.57
Недохідні активи	1199675	968165	861192	1995991	1797212	80.70	88.95	231.77	90.04	149.81
Акціонерний капітал	765025	676419	991003	799214	898977	88.42	146.51	80.65	112.48	117.51
Доходні активи	7674263	8035292	8322180	7899115	7928272	104.70	103.57	94.92	100.37	103.31
Коефіцієнти фінансової стійкості										
Коефіцієнт надійності	0.10	0.09	0.15	0.12	0.16	87.52	160.56	83.91	129.34	152.52
Коефіцієнт фінансового важеля	9.67	11.05	6.88	8.20	6.34	114.26	62.28	119.17	77.32	65.57
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів-достатність капіталу	0.09	0.08	0.13	0.11	0.14	88.56	152.88	85.66	125.34	145.36
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	0.22	0.27	0.19	1.12	1.05	119.91	72.43	576.34	93.62	468.62
Коефіцієнт захищеності доходних активів	-0.05	-0.03	0.04	-0.12	-0.06	57.32	-133.13	-318.56	51.09	124.20
Коефіцієнт мультиплікатора статутного капіталу	11.60	13.31	9.27	12.38	10.82	114.75	69.62	133.61	87.38	93.27

Таблиця Д.2 – Динаміка показників ділової активності
ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Найменування статті	Рік					Відхилення у порівнянні із попереднім роком				Відхилення за весь період
	2015	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Вихідні дані										
Залучені кошти	8042028	8256006	8017848	8819299	8400161	102.66	97.12	110.00	95.25	104.45
Загальні пасиви	8873938	9003457	9183372	9895106	9725484	101.46	102.00	107.75	98.29	109.60
Міжбанківські кредити	78903	179983	276790	273547	117657	228.11	153.79	98.83	43.01	149.12
Строкові депозити	5428656	6440016	6603770	7418185	6811609	118.63	102.54	112.33	91.82	125.48
Дохідні активи	7674263	8035292	8322180	7899115	7928272	104.70	103.57	94.92	100.37	103.31
Кредитний портфель	7223790	7695512	6539106	6771633	6469969	106.53	84.97	103.56	95.55	89.56
Проблемні кредити	487995	6440016	6603770	824034	808609	1319.69	102.54	12.48	98.13	165.70
Загальні активи	8873938	9003457	9183372	9895106	9725484	101.46	102.00	107.75	98.29	109.60
Портфель цінних паперів та паїв	319645	38436	103582	129958	286865	12.02	269.49	125.46	220.74	89.74
Коефіцієнти ділової активності										
а) в частині пасивів										
Коефіцієнт активності залучення позичених і залучених коштів	0.91	0.92	0.87	0.89	0.86	101.18	95.21	102.08	96.91	95.31
Коефіцієнт активності залучення міжбанківських кредитів	0.01	0.02	0.03	0.03	0.01	224.83	150.77	91.72	43.76	136.06
Коефіцієнт активності залучення строкових депозитів	0.61	0.72	0.72	0.75	0.70	116.92	100.53	104.25	93.42	114.49
Коефіцієнт активності використання залучених коштів у дохідні активи	0.95	0.97	1.04	0.90	0.94	101.99	106.65	86.29	105.38	98.91

Продовження таблиці Д.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Коефіцієнт активності використання залучених коштів у кредитний портфель	0.90	0.93	0.82	0.77	0.77	103.77	87.50	94.15	100.31	85.75
Коефіцієнт активності використання строкових депозитів у кредитний портфель	1.33	1.19	0.99	0.91	0.95	89.80	82.87	92.19	104.05	71.38
б) в частині активів										
Коефіцієнт рівня дохідних активів	0.86	0.89	0.91	0.80	0.82	103.20	101.54	88.09	102.12	94.26
Коефіцієнт кредитної активності	0.81	0.85	0.71	0.68	0.67	105.00	83.31	96.11	97.21	81.72
Коефіцієнт загальної інвестиційної активності в цінні папери і пайову участь	0.04	0.00	0.01	0.01	0.03	11.85	264.21	116.44	224.59	81.89
Коефіцієнт інвестицій у дохідних активах	0.04	0.00	0.01	0.02	0.04	11.48	260.20	132.18	219.92	86.87
Коефіцієнт проблемних кредитів	0.07	0.84	1.01	0.12	0.12	1238.79	120.68	12.05	102.70	185.01

Таблиця Д.3 – Динаміка показників ліквідності ПАТ КБ «Мегабанк» за 2015-2019 роки

Найменування статті	Рік					Відхилення у порівнянні із попереднім роком				Відхилення за весь період
	2015	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	
	Вихідні дані									
Кошти у касі	1013487	767577	634634	790757	407191	75.74	82.68	124.60	51.49	40.18
Кореспондентські рахунки	78903	179983	276790	273547	117657	228.11	153.79	98.83	43.01	149.12
Депозити	5428656	6440016	6603770	7418185	6811609	118.63	102.54	112.33	91.82	125.48
Активи загальні	8873938	9003457	9183372	9895106	9725484	101.46	102.00	107.75	98.29	109.60
Зобов'язання	8042028	8256006	8017848	8819299	8400161	102.66	97.12	110.00	95.25	104.45
Високоліквідні активи	1013487	767577	634634	790757	407191	75.74	82.68	124.60	51.49	40.18
Робочі активи	7622338	7913931	6919478	8089427	7952184	103.83	87.43	116.91	98.30	104.33
Дохідні активи	7674263	8035292	8322180	7899115	7928272	104.70	103.57	94.92	100.37	103.31
Видані кредити	7223790	7695512	6539106	6771633	6469969	106.53	84.97	103.56	95.55	89.56
Майно	186188	200588	226558	290945	312328	107.73	112.95	128.42	107.35	167.75
Коефіцієнти ліквідності										
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	0.20	0.15	0.14	0.14	0.08	73.12	93.80	103.95	53.71	38.29
Коефіцієнт загальної ліквідності	1.10	1.09	1.15	1.12	1.16	98.83	105.03	97.96	103.19	104.92
Коефіцієнт співвідношення високоліквідних активів до робочих активів банку	0.13	0.10	0.09	0.10	0.05	72.95	94.56	106.58	52.38	38.51
Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань	0.95	0.97	1.04	0.90	0.94	101.99	106.65	86.29	105.38	98.91
Коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів (для визначення незбалансованої ліквідності)	1.33	1.19	0.99	0.91	0.95	89.80	82.87	92.19	104.05	71.38
Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань	0.15	0.12	0.11	0.12	0.09	78.61	91.59	114.19	69.84	57.42

Додаток Ж
Вихідні панельні дані

Таблиця Ж.1 – Панельні дані для оцінки впливу окремих факторів на результати банків за 2015-2019 роки [67-70]

Показник	Рік				
	2015	2016	2017	2018	2019
Прибуток (У), млн. грн.	39380	-87717	5362	69514	-106792
Реальний ВВП (Х1), млн. грн.	1979458	2383182	2982920	3558706	3974564
Інфляція (Х2), %	143,3	112,4	113,7	109,8	104,1
Мінімальна заробітна плата (Х3), грн.	1218	1378	3200	3723	4173
Облікова ставка (Х4), %	22,0	14,0	14,5	18,0	13,5
Номінальний дохід населення (Х5), тис. грн.	1772016	2051331	2652082	3248730	3699346
Заощадження та витрати населення (Х6), тис. грн.	1740943	2038740	2621444	3217183	3699346
Прожитковий мінімум (Х7), грн.	1335	1544	1700	1853	2027
Індекс сприянню корупції (Х8)	27	29	30	32	30
Рівень тінізації економіки (Х9), % від ВВП	40	34	46	23,8	31
Проблемні кредити (Х10), млн. грн.	28375	184341	198846	241796	236499
Обсяг залучених кредитів (Х11), млн. грн.	217689	227924	237181	291936	296043
Співвідношення депозитів до кредитів (Х12)	0.82	0.79	0.90	0.79	0.81